

KSI.410.003.00.2015

Nr ewid. 207/2015/P/15/052/KSI

Informacja o wynikach kontroli

**PRZEPROWADZANIE
STRATEGICZNYCH OCEN ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO PRZEZ ORGANY
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Środowiska:

Anna Krzywicka

Akceptuję:

Wojciech Kutyla

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 21. I. 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

WPROWADZENIE	5
1. ZAŁOŻENIA KONTROLI	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	7
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	7
2.2. Synteza wyników kontroli.....	8
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	12
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	15
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	15
3.2. Istotne ustalenia kontroli	17
3.2.1. Przeprowadzanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	17
3.2.1.1. Przygotowanie organizacyjne i kadrowe urzędów jednostek samorządu terytorialnego do przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	17
3.2.1.2. Poddawanie projektów dokumentów strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko.....	19
3.2.1.3. Sporządzanie prognoz oddziaływania na środowisko	22
3.2.1.4. Uruchomienie i prowadzenie bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	26
3.2.1.5. Przedkładanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informacji o prowadzonych sooś	30
3.2.2. Zapewnienie udziału społeczeństwa w przeprowadzaniu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie i przyjmowanie dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś.....	33
3.2.2.1. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opracowywaniu projektów dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś	33
3.2.2.2. Opiniowanie i przyjmowanie dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś	35
3.2.3. Prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, w szczególności dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.....	41
4. INFORMACJE DODATKOWE	46
4.1. Przygotowanie kontroli	46
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	46
5. ZAŁĄCZNIKI.....	48

Wykaz stosowanych skrótowców, skrótów i pojęć

Baza ooś	baza danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko będąca częścią bazy o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko (baza ooś)
BIP	Biuletyn Informacji Publicznej
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Generalny Dyrektor	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
jst	jednostka samorządu terytorialnego
mpzp	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
PDWD	publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie
PIS	Państwowy Inspekcja Sanitarna
PPIS	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
prognoza	prognoza oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych, o których mowa w art. 46 i 47 uuios
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
Pzp	Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.)
pzpw	plan zagospodarowania przestrzennego województwa
rozporządzenie w sprawie PDWD	rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz.U. Nr 186, poz. 1249)
rdoś	regionalna dyrekcja ochrony środowiska/ regionalne dyrekcje ochrony środowiska
RDOŚ, Regionalny Dyrektor	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
sooś	strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
sukzpg, studium	studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
uuios	ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.)
upzp	ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.)

Kontrola przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz prowadzenia publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie przez organy jednostek samorządu terytorialnego, została podjęta z inicjatywy własnej Najwyższej Izby Kontroli.

Kontrolowane zagadnienia zostały uregulowane w dwóch ustawach, tj. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, oraz w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*² (w części dotyczącej opracowywania, opiniowania i przyjmowania dokumentów planistycznych).

Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 uuiioś, jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ww. ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko stanowią procedurę zapewniającą uwzględnienie wymagań ochrony środowiska przy sporządzaniu i przyjmowaniu dokumentów strategicznych w skali kraju oraz dla poszczególnych szczebli administracji publicznej. Przeprowadzenie sooś służy wczesnej identyfikacji, bo już na etapie sporządzania przez organy administracji planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także strategii rozwoju, planów i programów w poszczególnych dziedzinach (przemysł, energetyka, transport, gospodarka wodna, gospodarka odpadami, leśnictwo, rybołówstwo, turystyka, wykorzystanie terenu), potencjalnych konfliktów środowiskowych, a także, poprzez zapewnienie udziału społeczeństwa w opracowywaniu i opiniowaniu ww. dokumentów strategicznych, identyfikacji potencjalnych konfliktów społecznych. Od sposobu przestrzegania tej procedury przez organy administracji, a szczególnie przez organy jednostek samorządu terytorialnego, zależy czy opracowywane i przyjmowane dokumenty są zgodne z wymaganiami w zakresie zrównoważonego rozwoju³. Schemat postępowania w sprawie sooś podano w załączniku 5.5.

Informacja o dokumentach związanych z przeprowadzaniem sooś powinna być zamieszczona w publicznie dostępnych wykazach danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, prowadzonych w formie elektronicznej i udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej organu przeprowadzającego sooś.

Wyniki kontroli pozwoliły ocenić prawidłowość wykonywania, przez kontrolowane jednostki samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego i gminnego, zadań związanych z przeprowadzaniem sooś oraz prowadzeniem PDWD, a w przypadku Generalnego Dyrektora dodatkowo działań związanych z uruchomieniem i prowadzeniem bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. W efekcie kontroli zidentyfikowano występujące problemy w funkcjonowaniu badanych obszarów oraz określono działania, niezbędne do podjęcia przez organy administracji publicznej.

¹ Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.

² Dz.U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.

³ Zrównoważony rozwój – rozumie się przez to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń (art. 3 pkt 50 ustawy w dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska – Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.).

1 ZAŁOŻENIA KONTROLI

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny prawidłowości przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz prowadzenia publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Obszar objęty kontrolą

Obszary objęte kontrolą, służące realizacji ww. celu, dotyczyły działań związanych z:

- ♦ przygotowaniem do przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko;
- ♦ przeprowadzaniem strategicznych ocen oddziaływania na środowisko;
- ♦ zapewnieniem udziału społeczeństwa w przeprowadzaniu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz opiniowaniem i przyjmowaniem dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś;
- ♦ prowadzeniem publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, w szczególności dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko;
- ♦ uruchomieniem i prowadzeniem przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Badania kontrolne

Badaniami kontrolnymi objęto 30 jednostek, w tym: Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, sześć urzędów marszałkowskich i 23 urzędy gmin⁴. Wykaz skontrolowanych jednostek zawiera Załącznik 5.3.

Analizowano działania podejmowane w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz działania wcześniejsze, które miały wpływ na realizację badanych zadań lub których efekty wystąpiły po 1 stycznia 2011 r., a także skutki działań ujawnione do dnia zakończenia kontroli.

Okres objęty kontrolą

Postępowanie kontrolne przeprowadzono w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 16 września 2015 r. Badania w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska prowadzono na podstawie art. 2 ust. 1, w oparciu o kryteria kontroli określone w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*⁵, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, a w urzędach marszałkowskich i urzędach gmin – na podstawie art. 2 ust. 2, w oparciu o kryteria kontroli określone w art. 5 ust. 2 ustawy o NIK, tj. pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Ponadto, w trybie art. 29 ust.1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*, pobrano informacje od Ministra Środowiska.

⁴ Rozumiane jako urzędy gmin lub urzędy miast i gmin lub urzędy miast.

⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że procedura dotycząca przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko nie była realizowana prawidłowo. Wynika to ze stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie:

- ♦ podawania do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu strategicznego i możliwości zapoznania się z nim oraz uzasadnieniem i podsumowaniem do tego dokumentu,
- ♦ sporządzania uzasadnienia i podsumowania do przyjętego dokumentu strategicznego,
- ♦ przekazywania przyjętego dokumentu wraz z podsumowaniem do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

W pozostałych elementach procedury przeprowadzania sooś:

- ♦ kontrolowane organy jst poddawały procedurze wymagające tego projekty dokumentów⁶ oraz sporządzały prognozy oddziaływania na środowisko⁷, uzgadniając ich zakres i szczegółowość z właściwymi organami;
- ♦ organy jst uzyskiwały od właściwych organów uzgodnienie decyzji o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla wszystkich projektów dokumentów, które spełniały warunki do podjęcia takiej decyzji. Nie wszystkie jednak wypełniały w całości obowiązki w zakresie informowania o odstąpieniu od sooś;
- ♦ organy jst prawidłowo informowały społeczeństwo o przystąpieniu do sporządzania projektów dokumentów planistycznych oraz o wyłożeniu tych projektów do wglądu i możliwości zapoznania się z nimi, ale już w przypadku pozostałych projektów dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś⁸, znaczna część organów jst nie zrealizowała w pełni tego obowiązku.

NIK negatywnie ocenia funkcjonowanie bardzo ważnego elementu sooś, jakim jest baza sooś, prowadzona przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Organy właściwe do przeprowadzania sooś zobowiązane były corocznie przekazywać do Generalnego Dyrektora informacje o prowadzonych sooś. Niestety, pomimo działań Generalnego Dyrektora przypominających o tym obowiązku, tylko nieliczne z kontrolowanych organów jst zrealizowały ten obowiązek w pełni. W konsekwencji Generalny Dyrektor nie otrzymał informacji o ponad połowie przeprowadzonych sooś. Natomiast przekazane Generalnemu Dyrektorowi informacje o prowadzonych sooś nie zostały wprowadzone w GDOŚ do bazy. Stwierdzona niekompletność bazy uniemożliwia tym samym osiągnięcie celów, dla których ustawodawca wprowadził obowiązek jej prowadzenia, tj. m.in. poprawę standardów jakości prowadzonych postępowań i sporządzonej w ich toku dokumentacji oraz usprawnienie pracy organów biorących udział w tym procesie, a także możliwość monitorowania przeprowadzania sooś poprzez gromadzenie, przetwarzanie i analizę danych o sooś.

NIK negatywnie ocenia także działania kontrolowanych organów jst oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w zakresie prowadzenia publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, dotyczących

⁶ Rozumiane jako projekty dokumentów lub ich zmiany.

⁷ Za wyjątkiem zmian do mpzp, dla których odstąpiono od przeprowadzenia sooś.

⁸ O których mowa w art. 46 pkt 2 i 3 oraz art. 47 uuiioś.

strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. W PDWD kontrolowane organy nie zamieściły danych o ponad 70% dokumentów wytworzonych w trakcie przeprowadzania sooś. W ocenie NIK, wobec takiej skali zaniedbań nie można uznać PDWD za aktywne źródło dostępu do danych i informacji, pozwalające na szybkie i bezpośrednie ich pozyskanie przez zainteresowane osoby. Skutkiem takiego postępowania było ograniczenie prawa obywateli do informacji o stanie i ochronie środowiska, wyrażonego w art. 74 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁹.

2.2 Synteza wyników kontroli

W zakresie przeprowadzania sooś:

- 1) Zadania związane z przeprowadzaniem strategicznych ocen oddziaływania na środowisko określono bezpośrednio w regulaminach pięciu urzędów jst. W pozostałych urzędach zadania związane z przeprowadzaniem sooś realizowali pracownicy komórek organizacyjnych przygotowujących projekty dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś. Jednakże obowiązek taki nie wynikał wprost z regulaminów organizacyjnych i zakresów czynności, lecz w sposób dorozumiany, co mogło być jedną z przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości. Powyższe także wskazuje na niestosowanie w pełni standardów kontroli zarządczej. [str. 17–18]
- 2) Nie wszystkie organy jst, z powodu niewłaściwej interpretacji przepisów lub braku wiedzy w tym zakresie, podawały do publicznej wiadomości informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś wszystkimi wymaganymi kanałami informacyjnymi – w jednym przypadku na 23 badane projekty dokumentów sektorowych nie podano informacji w BIP urzędu jst, a w czterech przypadkach nie podano w siedzibie organu. Informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla projektów dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 46 pkt 1 uuiioś, zostały podane do publicznej wiadomości na stronie BIP urzędu jst dla 16, a w siedzibie organu dla 21 z 25 badanych projektów dokumentów planistycznych. W pozostałych przypadkach badanych projektów dokumentów przedstawiciele urzędów jst wskazywali, że obowiązujące przepisy nie obligują ich do informowania o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla dokumentów planistycznych, co wskazuje na niekompletność rozwiązań prawnych. [str. 20–21]
- 3) W przypadku 24 projektów zmian mpzp, dla których odstąpiono od sooś, organy jst nie sporządziły prognozy oddziaływania na środowisko, pomimo że art. 17 pkt 4 upzp, w związku z art. 27 upzp, zobowiązuje wójta, burmistrza albo prezydenta miasta do sporządzenia projektu zmiany planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W wyjaśnieniach powoływano się na fakt uzgodnienia odstąpienia od sooś, w trybie art. 48 ust. 1 uuiioś, co wskazuje na niespójność ww. rozwiązań prawnych. [str. 21]
- 4) Na 243 badane prognozy oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych, w trzech przypadkach organy jst nie uzgodniły z RDOŚ, a w pięciu przypadkach z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie. [str. 22]
- 5) Umowy organów jst z wykonawcami prognoz oddziaływania na środowisko zawierały, z nielicznymi wyjątkami, postanowienia zabezpieczające interesy zamawiającego. Były to zwykle kary umowne za niewykonanie lub odstąpienie od umowy oraz za opóźnienia

⁹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

w wykonaniu przedmiotu umowy lub usunięciu wad i braków zgłoszonych przy odbiorze i opiniowaniu dokumentu, a w kilku przypadkach także uwarunkowanie uruchomienia końcowych płatności od uzyskania pozytywnych opinii właściwych organów lub komisji czy wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy. [str. 23–24]

- 6) W jednym urzędzie gminy w dwóch przypadkach dokonano odbioru zamówionych prognoz oddziaływania na środowisko, niespełniających wymogów uuios, na co wskazał właściwy RDOŚ. Prognoz tych nie przekazano wykonawcy do uzupełnienia i naniesienia poprawek, wykorzystując je na kolejnych etapach procedury przyjęcia mpzp. Przedstawiciel jst wyjaśnił, że opinia, w przeciwieństwie do uzgodnienia, nie jest wiążąca dla organu, co wskazuje na istniejącą lukę prawną w zapewnieniu prawidłowości sporządzania prognoz. [str. 25]

W zakresie uruchomienia i prowadzenia bazy sooś:

- 7) W trzech umowach zawartych, w ramach budowy i wdrożenia w GDOŚ bazy danych ooś, na świadczenie usług konsultacyjnych, doradczych oraz wsparcia, nie określono zasad odbioru przedmiotu umowy i nie uzależniono wypłaty wynagrodzenia od jakości i terminowości wykonanych prac oraz ich zgodności z umową – jak wyjaśniono z powodu braku identyfikacji, że w wyniku umów na ww. usługi powstanie efekt rzeczowy. Łączna wysokość środków rozliczonych w ramach tych umów wyniosła 20,0 tys. zł. [str. 27]
- 8) Działania Generalnego Dyrektora związane z wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko były długotrwałe i niezgodne z zasadami techniki prawodawczej. Opóźniło to wydanie ww. rozporządzenia, a tym samym ponad trzy lata od wejścia w życie uuios nie było w tym zakresie aktu wykonawczego, co wpływało na prawidłowość przekazywania do Generalnego Dyrektora informacji o prowadzonych sooś. [str. 28]
- 9) W pięciu z 23 umów, zawartych w GDOŚ w ramach budowy, uruchomienia oraz utrzymania i administrowania bazą danych ooś, w wyniku realizacji których powstały dzieła stanowiące utwór w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁰, nie wprowadzono postanowień o przeniesieniu autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach realizacji tych umów, z powodu błędnego założenia, że sformułowane przedmioty umów nie będą wymagały takich postanowień. [str. 28]
- 10) W prowadzonej przez Generalnego Dyrektora bazie sooś znajdowała się niewielka liczba informacji – na dzień 30 czerwca 2015 r. w bazie zarejestrowano dane o 395 sooś przeprowadzonych przez 101 organów jst, na 2.875 organów jst w kraju. Należy zaznaczyć, że nawet informacje przekazane Generalnemu Dyrektorowi przez kontrolowane organy jst nie zostały wprowadzone w GDOŚ do bazy sooś. [str. 29]

W zakresie przedkładania informacji o prowadzonych sooś:

- 11) Tylko trzy na 29 kontrolowanych organów jst (10,6%) przekazało Generalnemu Dyrektorowi za okres 2011–2014 coroczne informacje o wszystkich prowadzonych sooś. Następne 18 jednostek przekazywało informacje, jednak nie za każdy rok badanego okresu lub informacje zawierały dane niepełne lub nie zawierały żadnych danych o prowadzonych sooś. Brak całkowitej realizacji ww. obowiązku stwierdzono w pozostałych ośmiu jst. W konsekwencji

¹⁰ Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.

Generalny Dyrektor otrzymał informacje o 215 na 513 prowadzonych w kontrolowanym okresie sooś, tj. 41,9%, w tym o pięciu z 66 (7,6%) sooś prowadzonych w urzędach marszałkowskich. Jako przyczyny nieprawidłowości wskazywano m.in. na przeoczenie tego obowiązku lub niedopatrzenie przez osoby odpowiedzialne, niezrozumienie przepisów, brak wiedzy pracownika o takim obowiązku oraz brak wiedzy nt. prowadzonych sooś w innych komórkach organizacyjnych urzędu, niewłaściwy przepływ informacji w urzędzie. [str. 30–32]

W zakresie zapewnienia udziału społeczeństwa w sooś:

12) Organy jst realizowały obowiązek podawania do publicznej wiadomości, w trybie art. 39 uuiioś, informacji o przystąpieniu do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie oraz możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy dla projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 i 3, art. 47 uuiioś oraz strategii rozwoju regionalnego. Jednak tylko osiem na 20 jst (40,0%) podało ww. informacje wszystkimi wymienionymi w art. 3 pkt 11 uuiioś kanałami informacyjnymi, tj. w BIP organu, w siedzibie organu oraz w prasie o zasięgu odpowiednim do rodzaju dokumentu. Kolejne 11 jst nie podały ww. informacji jednym lub dwoma z ww. kanałów informacyjnych. Łącznie w BIP organu podano ww. informacje o 62, w siedzibie organu o 58, a w prasie o 46 na 65 zbadanych ww. projektach dokumentów. Jedynie o 21 spośród 65 zbadanych ww. projektów dokumentów, tj. 32,3%, podano informację wszystkimi wymaganymi kanałami informacyjnymi. [str. 33]

W zakresie opiniowania i przyjmowania dokumentów:

13) Kontrola wykazała niejednolite stosowanie przepisów prawa w zakresie opiniowania dokumentów planistycznych, tj. mpzp i sukzpg. Art. 54 ust. 3 uuiioś w zakresie zasad wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania mpzp oraz sukzpg, odsyła do ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zgodnie z art. 11 pkt 6 lit. m i art. 17 pkt 6 lit. a tiret 7 upzp organ opracowujący projekt sukzpg oraz mpzp występuje o opinię o ww. projektach dokumentów do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego (PWIS). 16 z 23 organów jst kierowało wnioski o opinie do projektów mpzp i studium do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych (PPIS), pięć organów jst kierowało wnioski do PWIS lub PPIS, a pozostałe do PWIS i PPIS. [str. 36]

14) Na 219 zbadanych dokumentów, poddanych sooś, które zostały przyjęte przez właściwe organy jst, w 63 przypadkach (28,8%) nie załączono do nich uzasadnienia zawierającego informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu, a w 66 przypadkach (30,1%) nie dołączono do nich podsumowania, zawierającego uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu, z powodu niewłaściwej interpretacji przepisów, niewłaściwego przepływu informacji w urzędzie oraz braku wiedzy i przeoczenia pracowników odpowiedzialnych. Tylko w 13 na 29 urzędów jst (44,8%) nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. [str. 36–37]

15) Tylko trzy na 29 kontrolowanych organów jst (10,6%) podały informacje o przyjęciu dokumentu i możliwości zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem i podsumowaniem dla wszystkich 21 przyjętych dokumentów i wszystkimi, wymaganymi art. 3 pkt 11 uuiioś, kanałami informacyjnymi. Kolejne pięć organów w ogóle nie podało do publicznej wiadomości informacji o przyjętych dokumentach. Łącznie na 219 badanych dokumentów, informacje o przyjęciu 164 dokumentów podano w BIP organu lub podmiotu opracowującego projekt dokumentu,

o przyjęciu 99 dokumentów podano w siedzibie organu, a o przyjęciu 73 dokumentów podano w prasie o odpowiednim zasięgu. Nieprawidłowości w tym zakresie wynikały głównie z wybiórczego stosowania przepisów prawa lub jego niewłaściwej interpretacji. [str. 38–39]

- 16) Organy jst nie realizowały w pełni, głównie przez przeoczenie lub niedopatrzenie albo kierowanie się tylko przepisami upzp, obowiązku przekazywania przyjętych dokumentów wraz z podsumowaniem właściwym organom rdoś i PIS – tylko dziewięć na 29 kontrolowanych jst (31,0%) przekazało wszystkie 64 przyjęte dokumenty wraz z podsumowaniem, a pięć nie przekazało żadnego z przyjętych dokumentów. Organy jst przekazały łącznie 122 na 219, tj. 55,7%, przyjętych dokumentów (w tym dziewięć dokumentów bez podsumowań). Tak więc blisko połowa przyjętych dokumentów nie została przekazana właściwym organom. Dokumenty przekazywano w bardzo zróżnicowanych terminach – od jednego do 236 dni od dnia przyjęcia dokumentu. [str. 40]

W zakresie prowadzenia PDWD, w szczególności dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko:

- 17) We wszystkich skontrolowanych urzędach marszałkowskich prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie przypisano wyznaczonym komórkom organizacyjnym oraz wyznaczonym pracownikom. Natomiast w urzędach gmin zadania związane z prowadzeniem PDWD przypisano wyznaczonym komórkom organizacyjnym tylko w 12 spośród 23 skontrolowanych jednostek, co wskazuje na niepełne stosowanie w tych urzędach jst standardów kontroli zarządczej. [str. 41]
- 18) Do kontrolowanych jednostek złożono 2.602 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie, z tego 2.139 do urzędów marszałkowskich. Decyzje odmawiające udostępnienia informacji – w liczbie 25, zostały wydane w trzech urzędach marszałkowskich. W publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie nie zamieszczono 68,2% zbadanych w tym zakresie decyzji. Dane te zostały zamieszczone w trakcie kontroli NIK. [str. 41]
- 19) W 27 na 28 skontrolowanych urzędów (96,4%), które prowadziły PDWD, stwierdzono nieprawidłowości polegające na niezamieszczeniu w tym wykazie wymaganych kart informacyjnych o dokumentach dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. W GDOŚ nie wprowadzono do PDWD 11 spośród 14 skontrolowanych kart informacyjnych (dziewięć z tych kart wprowadzono dopiero w czasie kontroli NIK), a dwie karty informacyjne zamieszczono po upływie 356 i 399 dni od wytworzenia dokumentów. W urzędach marszałkowskich nie zamieszczono łącznie danych o 130 (75,1%) spośród 173 badanych dokumentów związanych z przeprowadzaniem sooś. Dane o 16 z 43 pozostałych dokumentów (74,4%) zamieszczono po dłuższym okresie od dnia ich wytworzenia – nawet 246 czy 318 dni. W dziewięciu spośród 21 urzędów gmin (42,9%), które prowadziły PDWD, nie wprowadzono do wykazu ani jednej z wymaganych kart informacyjnych o dokumentach związanych z przeprowadzaniem sooś. Spośród pozostałych 12 urzędów, jedynie w Urzędzie Miasta Puławy zamieszczono wszystkie wymagane karty informacyjne o dziewięciu zbadanych dokumentach. Łącznie, w skontrolowanych urzędach gmin nie zamieszczono w PDWD informacji o 558 (76,4%) spośród 730 skontrolowanych dokumentów dotyczących sooś. Dane o 67 ze 172 pozostałych dokumentów (40,0%) zamieszczono po dłuższym okresie od dnia ich wytworzenia – nawet po 506, 612 i 759 dniach. [str. 42–43]

Dobre praktyki

- ♦ występowanie części organów jst do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska o potwierdzenie prawidłowości planowanej decyzji o rezygnacji z poddania sooś opracowywanych projektów dokumentów, pomimo braku takich wymagań w uuios. Dotyczy to szczególnie niewielkich jednostek administracyjnych nieposiadających specjalistycznej wiedzy w tym zakresie;
- ♦ podawanie przez organy jst informacji o odstąpieniu od przeprowadzania sooś dla dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 46 pkt 1 uuios, pomimo że nie były do tego zobowiązane treścią art. 48 ust. 4 uuios;
- ♦ odstępowanie od przeprowadzania sooś w formie aktu wewnętrznego (uchwały zarządów województw oraz postanowienia dwóch organów wykonawczych gmin – Burmistrza Brodnicy i Wójta Gminy Kościerzyna);
- ♦ informowanie społeczeństwa o prowadzonych sooś dodatkowymi kanałami informacyjnymi – w telewizji lokalnej (Urząd Miasta Biłgoraj), w lokalnym radiu (Urząd Miejski w Suwałkach), obwieszczenia na przystankach komunikacji miejskiej (Urząd Miasta Włocławek).

2.3 Uwagi końcowe i wnioski

Wyniki przeprowadzonej kontroli w jednostkach samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego i gminnego oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, zaprezentowane w punkcie 3 – *Ważniejsze wyniki kontroli*, wykazały istotne nieprawidłowości w systemie przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Stwierdzone nieprawidłowości w działaniach kontrolowanych organów jst wynikały m.in. z błędnej interpretacji obowiązujących przepisów prawa lub jego wybiórczego stosowania – szczególnie w przypadku dokumentów planistycznych, dla których stosowano jedynie przepisy ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym. Ponadto wynikały one z nierzetelnego postępowania osób odpowiedzialnych za realizację działań oraz osób ich nadzorujących. Zdaniem NIK sprzyjało temu nie w pełni prawidłowe funkcjonowanie kontroli zarządczej i nieprzestrzeganie jej standardów – brak jednoznacznego przypisania komórkom organizacyjnym i pracownikom zadań związanych z przeprowadzaniem sooś oraz przekazywaniem informacji o prowadzonych sooś do Generalnego Dyrektora, niesprawowanie należytej kontroli nad prawidłowością realizowanych zadań.

Kontrola ujawniła niepokojącą skalę zaniedbań, związanych z przekazywaniem przez organy jst informacji o prowadzonych sooś do bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, ale także brak skutecznych działań ze strony Generalnego Dyrektora w zakresie pozyskiwania tych danych z innych źródeł – np. od podległych mu regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, oraz niewprowadzanie do bazy sooś posiadanych danych, przekazanych przez organy jst. Bardzo niewielka liczba danych w bazie sooś o prowadzonych sooś powoduje, że siedem lat po wejściu w życie uuios baza nie spełnia swojej roli, tj. aktywnego źródła informacji o prowadzonych sooś, w tym dokumentach sporządzonych w ramach tych postępowań.

Przyjęte w październiku 2015 r. zmiany do uuios nałożyły na organy właściwe do przeprowadzenia sooś obowiązek wprowadzania od 2017 r. w ciągu 30 dni informacji i danych do ww. bazy oraz wprowadzenia do końca marca 2017 r. informacji i danych, które zostały wytworzone lub wpłynęły do organu w 2016 r. W ocenie NIK, powyższe rozwiązanie powinno zapewnić aktualność bazy sooś od 2016 r. Pozostaje jednak problem niewprowadzonych dotychczas do bazy sooś, a przekazanych do Generalnego Dyrektora informacji o prowadzonych sooś, tym bardziej, że w związku z realizacją wniosków pokontrolnych oraz upublicznienia informacji o wynikach kontroli, zwiększy się ilość informacji, które otrzyma GDOŚ.

Bardzo dużą skalę zaniedbań ujawniono także w zakresie prowadzenia przez organy jst oraz Generalnego Dyrektora publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Kolejne więc źródło danych i informacji o dokumentach wytworzonych w ramach sooś, nie zapewnia dostępu społeczeństwa do kompletnych informacji, dotyczących sooś.

Zdaniem NIK, dla poprawy efektywności i skuteczności realizacji zadań w systemie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, niezbędne jest podjęcie działań przez:

1) Prezesa Rady Ministrów w celu ujednoczenia przepisów ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* w zakresie:

- ♦ obowiązku sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko, wynikającego z art. 17 pkt 4 i art. 27 upzp, w przypadku odstąpienia od przeprowadzenia sooś, w tym od sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, w trybie art. 48 ust. 1 uuios;
- ♦ zasadności opiniowania przez właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w trybie art. 11 pkt 6 lit. m upzp oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy w trybie art. 17 pkt 6 lit. a tiret 7 upzp, podczas gdy, stosownie do art. 53 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 3 uuios, uzgadnianie zakresu stopnia i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania sporządzanej dla ww. dokumentów dokonuje właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny;

2) Ministra Środowiska w celu nowelizacji:

- ♦ art. 43 uuios w zakresie określenia terminu podania do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i możliwości zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 uuios i podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uuios;
- ♦ art. 48 ust. 4 uuios w zakresie rozszerzenia obowiązku podawania do publicznej wiadomości informacji o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś na dokumenty planistyczne, o których mowa w art. 46 pkt 1 uuios;
- ♦ art. 48 uuios w zakresie określenia formy odstąpienia od przeprowadzenia sooś, dla dokonywania oceny prawidłowości realizacji obowiązku określonego w art. 48 ust. 4 uuios;
- ♦ art. 54 uuios w zakresie wprowadzenia obowiązku uzgadniania sporządzonej prognozy oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych, zamiast opiniowania, skoro uzgodnienia wymaga zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie;

- ♦ art. 129 uuios¹¹ w zakresie określenia odpowiedzialności prawnej z tytułu niewywiązywania się z obowiązku wprowadzania danych do bazy soos, w celu umożliwienia egzekwowania tych obowiązków;
- 3) **Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska** w celu aktualizacji bazy soos o dane dotyczące soos przeprowadzonych od wejścia w życie uuios do 2015 r. włącznie, przekazane przez organy administracji w trybie art. 129 ust. 1 uuios;
  - 4) **Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz organów jst przeprowadzających soos** w celu zamieszczania w PDWD bez zbędnej zwłoki, danych o dokumentach związanych z soos, wymienionych w art. 21 ust. 2 pkt 2, 3, 4, 6, 7 i 19 uuios oraz uzupełnienia ww. wykazu o dotychczas niewprowadzone dane;
  - 5) **Organy jst przeprowadzające soos w celu** przekazania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informacji o prowadzonych soos od dnia wejścia w życie uuios do 2015 r. włącznie, które nie zostały podane w dotychczas przedłożonych informacjach.

---

¹¹ Zmieniony od dnia 1 stycznia 2017 r. ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1936).

3.1 Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Pojęcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostało wprowadzone ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, w celu m.in. rozróżnienia pomiędzy funkcjonującymi w przepisach ochrony środowiska obowiązkami przeprowadzania postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko: dla tzw. dokumentów strategicznych (strategie rozwoju regionalnego, sukzpg, plany zagospodarowania przestrzennego, polityki, strategii, plany lub programy w poszczególnych dziedzinach) oraz dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Uregulowania dotyczące przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko określone zostały w ww. ustawie, a w części dotyczącej udziału społeczeństwa w opracowywaniu i przyjmowaniu dokumentów planistycznych (sukzpg i mpzp) także w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Przepisy o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie stanowią transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. *w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG*¹², zwanej „dyrektywą 2003/4/WE” oraz wdrażają postanowienia Konwencji *o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.*¹³, zwanej „Konwencją z Aarhus”.

Przepisy w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko transponują także uregulowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*¹⁴, zwanej „dyrektywą 2001/42/WE” oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*¹⁵, zwanej „Dyrektywą Siedliskową” (zmienionej dyrektywą 97/62/WE) w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Ponadto uregulowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko transponują przepisy Konwencji *o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.*¹⁶, zwanej „Konwencją z Espoo”.

Charakterystykę stanu prawnego, obowiązującego w kontrolowanym okresie, przedstawiono w Załączniku 5.1.

Przeprowadzenie sooś służy wczesnej identyfikacji, bo już na etapie sporządzania przez organy administracji planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań

¹² Dz.U.UE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 375.

¹³ Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706.

¹⁴ Dz.U.UE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157.

¹⁵ Dz.U.UE L 206 z 21.05.1992, str. 7; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102.

¹⁶ Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110.

i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także strategii rozwoju, planów i programów w poszczególnych dziedzinach (przemysł, energetyka, transport, gospodarka wodna, gospodarka odpadami, leśnictwo, rybołówstwo, turystyka, wykorzystanie terenu), potencjalnych konfliktów środowiskowych, a także, poprzez zapewnienie udziału społeczeństwa w opracowywaniu i opiniowaniu ww. dokumentów strategicznych, identyfikacji potencjalnych konfliktów społecznych. Ten wczesny etap identyfikacji konfliktów umożliwia wypracowanie w dokumentach strategicznych, niejednokrotnie decydujących o kierunkach rozwoju danego obszaru oraz warunkach życia społeczeństwa, rozwiązań przeciwdziałających lub co najmniej łagodzących potencjalne konflikty, tak środowiskowe jak i społeczne, a jednocześnie zachowanie walorów środowiskowych i zapewnienie racjonalnego korzystania ze środowiska.

Sooś przeprowadza organ opracowujący projekt dokumentu strategicznego, a w procedurze uczestniczą organy administracji rządowej, których udział poprzez uzgadnianie i opiniowanie projektu dokumentu oraz innych dokumentów wytworzonych w trakcie prowadzonego postępowania – prognozy oddziaływania na środowisko – ma zapewnić spełnienie przez organ opracowujący projekt dokumentu wymagań co do zawartości i szczegółowości sporządzanych dokumentów m.in. w zakresie ochrony środowiska, oraz prawidłowości prowadzonego postępowania.

Jednym z kluczowych warunków przyjęcia dokumentu strategicznego podlegającego sooś, jest zapewnienie udziału społeczeństwa w jego opracowywaniu poprzez poinformowanie o przystąpieniu do opracowywania dokumentu, umożliwienie zapoznania się z jego założeniami, a następnie projektem dokumentu, zebranie i rozpatrzenie uwag i/lub wniosków oraz poinformowanie społeczeństwa o sposobie ich rozpatrzenia, a także umożliwienie zapoznania się z przyjętym dokumentem oraz jego podsumowaniem.

W ramach prawa do informacji o stanie środowiska i jego ochronie, obowiązkiem organów administracji jest udostępnianie takich informacji. Jedną z form ich udostępniania jest prowadzenie przez organy publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. Wykazy ww. danych prowadzi się w formie elektronicznej i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej. Publicznie dostępne wykazy danych ułatwiają orientację jaka dokumentacja w ww. zakresie znajduje się w dyspozycji urzędu, a tym samym umożliwiają szybsze dotarcie do dokumentu – przez bezpośredni dostęp lub w trybie złożenia wniosku o udostępnienie dokumentu.

Analiza wyników dotychczasowych kontroli NIK oraz kierowanych do NIK skarg, wskazywała na niepełne stosowanie przepisów w zakresie zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska oraz prowadzenia publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

Udostępnieniu danych o sooś służy, prowadzona przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, baza danych o ocenach oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, w tym danych o dokumentacji sporządzonej w ramach tych postępowań. Baza danych jest systemem informatycznym służącym do zbierania, przetwarzania i udostępniania informacji o postępowaniach w zakresie sooś. Generalny Dyrektor udostępnia ww. bazę w Biuletynie Informacji Publicznej.

Analiza przedkontrolna funkcjonowania bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, zamieszczonej w BIP GDOŚ, wykazała, że według stanu na 20 sierpnia 2014 r. baza

ta zawierała tylko 94 pozycje, a na dzień 16 marca 2015 r. tylko 371 rekordów, podczas gdy w piśmie do NIK z dnia 31 marca 2015 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska poinformował, że w każdej z RDOŚ prowadzonych jest rocznie kilkaset spraw z zakresu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Na etapie analizy przedkontrolnej stwierdzono także, że stan prawny odnoszący się do szczegółowych obowiązków nałożonych na organy przeprowadzające sooś stwarza wątpliwości interpretacyjne, utrudniając tym samym właściwą realizację zadań.

3.2 Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Przeprowadzanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

3.2.1.1. Przygotowanie organizacyjne i kadrowe urzędów jednostek samorządu terytorialnego do przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Szerokie spectrum dokumentów, których przygotowanie wymaga przeprowadzenia sooś, jej interdyscyplinarny charakter oraz konieczność poddawania projektów tych dokumentów postępowaniu z udziałem społeczeństwa, powodują iż kluczowym w działaniu organów przeprowadzających sooś jest właściwe przygotowanie organizacyjne i kadrowe.

Opracowaniem dokumentów podlegających strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzeniem tych ocen, zajmowały się komórki organizacyjne skontrolowanych urzędów jednostek samorządu terytorialnego oraz inne jednostki podległe organom jst¹⁷. W regulaminach organizacyjnych wszystkich urzędów jst oraz regulaminach wewnętrznych właściwych komórek organizacyjnych (jeżeli były wprowadzone w urzędzie) określono te zadania, z tym że w sześciu urzędach¹⁸ dotyczyły one tylko dokumentów planistycznych.

Zadania związane z przeprowadzaniem strategicznych ocen oddziaływania na środowisko określono bezpośrednio w regulaminach pięciu urzędów jst: w Urzędzie Miasta Puławy w obowiązkach jednego z wydziałów ujęto realizację zadań wynikających z uuiioś, w trzech urzędach marszałkowskich¹⁹ wpisano przeprowadzanie sooś projektów strategii rozwoju województwa i/lub planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ponadto w Urzędzie Miasta Włocławek zadania dotyczące sooś, w tym przekazywanie informacji do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przypisano wprost komórcie organizacyjnej od maja 2013 r. W ww. urzędach w zakresach obowiązków pracowników uwzględniono zadania związane z przeprowadzaniem sooś.

W pozostałych urzędach zadania związane z przeprowadzaniem sooś realizowali pracownicy komórek organizacyjnych przygotowujących projekty dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś. Jednakże obowiązek taki nie wynikał wprost z zapisów regulaminów organizacyjnych i zakresów czynności, lecz w sposób dorozumiany, gdyż jak wyjaśniano:

- „Urząd zapewnił przeprowadzanie sooś w oparciu o system kontroli zarządczej. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu, każdy departament zobowiązany był do realizacji przydzielonych mu zadań, a dyrektor departamentu odpowiadał za prawidłowe ich wykonanie”. – Dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego;

¹⁷ Takie jak np. miejska pracownia urbanistyczna, biuro planowania przestrzennego, wojewódzkie biuro planowania regionalnego.

¹⁸ Urząd Miasta Biłgoraj, Urząd Miejski w Kluczborku, Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy w Bakalarzewie, Urząd Gminy w Łambinowicach.

¹⁹ Województw: Kujawsko-Pomorskiego, Opolskiego i Pomorskiego.

- „Z uwagi na sporadyczne wykonywanie sooś, w Wydziałach Urzędu przyjęto zasadę, iż pracownik odpowiedzialny za procedurę opracowania i uchwalenia dokumentu jest również odpowiedzialny za przeprowadzenie sooś oraz przekazywanie danych niezbędnych do przygotowania rocznej informacji do GDOŚ.” – Prezydent Miasta Suwałk;
- „Przepisy te są tak szczegółowe, że w naszej ocenie tworzenie dodatkowych procedur w tym zakresie, staje się bezprzedmiotowe i rozszerzyłoby zbędną biurokrację. W regulaminie organizacyjnym Urzędu Miasta Biłgoraj kwestie strategicznych ocen (...) ujęto w sposób ogólny jako zadanie planistyczne i związane z tym procedury. Uznaliśmy, że ten dokument (regulamin) nie może obejmować wszystkich zadań w pełnej szczegółowości, gdyż przy częstej zmianie przepisów prawa, wymagałoby to ciągłej aktualizacji i zmiany regulaminu.” – Burmistrz Miasta Biłgoraj;
- „Procedura prowadzenia strategicznych ocen oddziaływania na środowisko wynika z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (...). Koordynacja prowadzenia strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w jednostce realizującej wynika z obowiązku dokonywania analizy spójności danego dokumentu z innymi dokumentami strategicznymi.” – Prezydent Miasta Bydgoszczy;
- „Do wszystkich działań związanych z przeprowadzaniem sooś zobowiązani byli pracownicy, którzy zgodnie z zakresem czynności prowadzili sprawy związane z każdym etapem przygotowania planów, programów i innych dokumentów strategicznych, pomimo braku w zakresach czynności wyszczególnionych tych czynności. Brak wskazania uuios w opisach stanowisk pracowników prowadzących postępowania w zakresie sooś wynikał z niedopatrzenia.” – Wójt Gminy Stegna.

W trakcie kontroli przedstawiciele urzędów jst, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, informowali kontrolerów o dokonaniu uzupełnień w zakresach czynności pracowników oraz zmian z regulaminach organizacyjnych (Burmistrz Kluczborka) lub deklarowali, że zostaną one dokonane w najbliższym czasie (Zastępca Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego).

Realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem sooś zajmowali się pracownicy o zróżnicowanym przygotowaniu zawodowym. W urzędach marszałkowskich oraz urzędach miast posiadali oni przeważnie wyższe wykształcenie kierunkowe, właściwe do zadań realizowanych przez komórki organizacyjne, a także odbyte szkolenia i kursy. W urzędach gmin notowano przypadki, że pracownicy nie mieli wykształcenia kierunkowego lub nawet pokrewnego lub byli to pracownicy z wykształceniem średnim, którzy nie uczestniczyli w szkoleniach związanych z realizacją zadań określonych w uuios oraz upzp.

W ocenie NIK, brak jednoznacznego przypisania komórkom organizacyjnym skontrolowanych urzędów, zadań z zakresu sooś, mógł być jedną z przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości, opisanych w dalszej części informacji. Należy także zaznaczyć, że w tych urzędach gdzie określono pracownikom obowiązki związane z przeprowadzaniem sooś lub chociażby wskazano obowiązek uwzględnienia w realizacji zadań przepisów uuios, ograniczono ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Jednocześnie NIK zauważa, że zgodnie ze standardami kontroli zarządczej²⁰ struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny, a aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

²⁰ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz.Ur. MF Nr 15, poz. 84).

3.2.1.2. Poddawanie projektów dokumentów strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko

W okresie objętym kontrolą badane organy jst szczebla wojewódzkiego oraz gminnego, wraz z podległymi im jednostkami organizacyjnymi²¹ poddały procedurze sooś 513 projektów dokumentów lub ich zmian (dalej: projekty dokumentów), w tym marszałkowie województw 66 projektów dokumentów. Organy jst przeprowadziły sooś od jednego – w Drohiczynie²², do 47 projektów dokumentów – w Gdyni.

Wśród projektów dokumentów poddanych sooś przeważały tzw. dokumenty planistyczne, wymienione w art. 46 pkt 1 uuios, tj. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – 364, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – 35, plany zagospodarowania przestrzennego województw – pięć, oraz siedem strategii rozwoju regionalnego. Pozostałe poddane sooś dokumenty to 77 tzw. dokumentów sektorowych, wymienionych w art. 46 pkt 2 uuios (polityki, strategie, plany lub programy dotyczące określonych dziedzin), dziewięć wymienionych w art. 46 pkt 3 uuios (polityki, strategie, plany i programy dotyczące oddziaływania na obszary Natura 2000) oraz 16 wymienionych w art. 47 uuios (dokumenty inne niż wymienione w art. 46 uuios).

Dla 447 projektów dokumentów przeprowadzono pełną procedurę sooś, a dla 56 projektów dokumentów organy jst opracowujące dokumenty odstąpiły, na podstawie art. 48 ust. 1 uuios, od sooś. Pozostałe dziesięć projektów dokumentów poddanych sooś, było w trakcie ich sporządzania lub prace nad nimi zostały wstrzymane.

W żadnym z poddanych sooś projektów dokumentów nie stwierdzono możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji tego dokumentu.

W toku kontroli nie stwierdzono przypadków niepoddania sooś projektów dokumentów, wymienionych w art. 46 lub 47 uuios. Ustalono, że przy opracowywaniu 48 projektów dokumentów strategicznych (polityki, strategie, plany, programy) organy jst uznały, że nie mają obowiązku przeprowadzenia sooś tych projektów. W przypadku 42 projektów dokumentów kontrolowane organy zwróciły się do regionalnych dyrektorów ochrony środowiska o potwierdzenie, w trybie art. 47 uuios, że dany projekt nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia sooś, pomimo, że to działanie nie wynikało wprost z ww. przepisu. W pozostałych sześciu przypadkach organy jst²³ podjęły taką decyzję bez uzgodnienia z RDOŚ uznając, że projekty dokumentów nie zaliczają się do dokumentów, które wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Jeżeli realizacja postanowień projektu dokumentu, wskazanego w art. 46 pkt 1 i 2 uuios jako wymagającego przeprowadzenia sooś, nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia sooś dla danego projektu dokumentu pod

²¹ Miasto Bydgoszcz: Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej; Miasto Gdynia: Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Gdyni; Miasto Radom: Miejska Pracownia Urbanistyczna, Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji; Województwo Lubelskie: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie; Województwo Mazowieckie: Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego.

²² Projekt mpzp dla całego obszaru gminy.

²³ Burmistrz Brodnicy, Prezydent Miasta Radomia, Prezydent Miasta Włocławek.

warunkiem uzgodnienia tego zamiaru z właściwymi organami dykcji ochrony środowiska i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Dla 56 projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2 uioś, 17 organów jst odstąpiło od przeprowadzenia sooś. Na 51 poddanych badaniu postępowań we wszystkich przypadkach zachodziły przesłanki do odstąpienia od przeprowadzenia sooś, określone w art. 48 ust. 1a lub ust. 2 uioś, tj. projekty dokumentów stanowiły niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub dotyczyły obszarów w granicach jednej gminy.

Uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia sooś dla 51 projektów dokumentów organy jst dokonały z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska, a dla 50 projektów dokumentów z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W jednym wymaganym przypadku – *Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013–2015 z perspektywą do roku 2020*, uzgodnień dokonano także z dyrektorami urzędów morskich. We wnioskach o uzgodnienie odstąpienia od sooś, organy jst w uzasadnieniu odnosiły się do uwarunkowań, o których mowa w art. 49 uioś.

- *Prezydent Miasta Bydgoszczy nie uzgodnił z PWIS odstąpienia od przeprowadzenia sooś projektu „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia Bydgoszczy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do 2025 roku”, w wyniku niedopatrzenia osoby odpowiedzialnej.*

NIK zwraca uwagę, że art. 48 ust. 1 uioś nie określa formy odstąpienia od przeprowadzenia sooś, co na etapie prowadzenia badań kontrolnych, powodowało trudności w ocenie prawidłowości realizacji przez organy jst obowiązku podawania informacji o odstąpieniu bez zbędnej zwłoki. Wynikało to z braku dokumentów potwierdzających datę podjęcia przez organ jst decyzji o odstąpieniu od sooś lub chociażby śladów rewizyjnych – np. adnotacji na pismach organów uzgadniających odstąpienie. Powyższe nie dotyczyło urzędów marszałkowskich, gdzie odstąpienia od przeprowadzenia sooś podejmowane były w formie uchwały zarządu województwa oraz dwóch organów gmin – Burmistrza Brodnicy oraz Wójta Gminy Kościerzyna²⁴, którzy ww. odstąpienia podejmowali w formie postanowienia.

Organy, które odstąpiły od przeprowadzenia sooś dokumentów sektorowych, o których mowa w art. 46 pkt 2 uioś, zobowiązane były, na podstawie art. 48 ust. 4 uioś, do podania do publicznej wiadomości bez zbędnej zwłoki informacji o odstąpieniu od sooś.

Na potrzeby kontroli jako zbędną zwłokę traktowano przekroczenie 14-dniowego terminu podania informacji o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś, liczonego od daty odstąpienia od przeprowadzania sooś, tj. analogicznego terminu na udostępnienie informacji publicznej na wniosek, określonego w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o *dostępie do informacji publicznej*²⁵.

Siedem z 11 kontrolowanych organów jst podało informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś projektów dokumentów sektorowych, wszystkimi wymaganymi kanałami informacyjnymi. Informacje te podano na stronie BIP urzędu jst dla 22 z 23 badanych projektów dokumentów, oraz dla 19 z 23 badanych projektów dokumentów w siedzibie organu jst, tj. drugim wymaganym, na podstawie art. 48 ust. 4 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 uioś, kanałem informacji. Nieprawidłowości w tym zakresie spowodowane były:

- *Prezydent Miasta Bydgoszczy nie podał do publicznej wiadomości informacji o odstąpieniu od przeprowadzania sooś projektu „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia Bydgoszczy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe do 2025 roku”, ze względu na brak wiedzy o takim obowiązku osoby prowadzącej sprawę;*

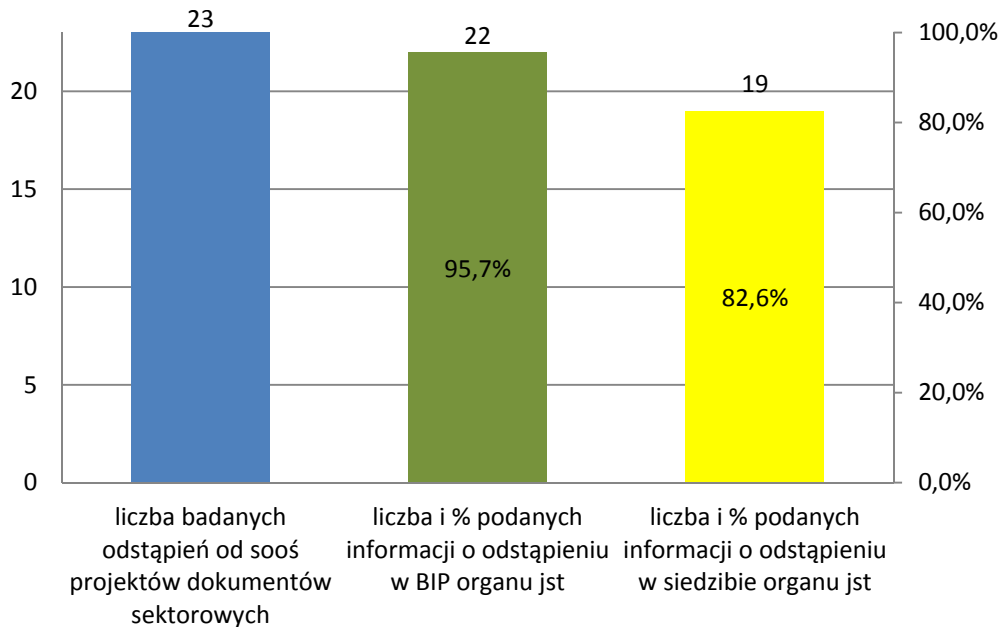
²⁴ Dla dwóch aktualizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

²⁵ Dz.U. z 2014 r., poz. 782 z późn. zm.

- Prezydent Miasta Puławy wyjaśnił, że nieogłaszanie informacji o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś w siedzibie organu wynikało z faktu, że każda informacja dotycząca dokumentów strategicznych, podawana była do wiadomości lokalnych mediów, podczas konferencji prasowych organizowanych na tę okoliczność;
- W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, w którym informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007–2013” została opublikowana w BIP i na stronie www.rpowp.wrotapodlasia.pl, ponieważ art. 3 ust. 1 pkt 11 uuios był interpretowany jako możliwość wyboru jednej z form przewidzianej w tym przepisie.

Wykres nr 1

Podawanie do publicznej wiadomości informacji o odstąpieniu od sooś projektów dokumentów sektorowych

Źródło: Opracowanie własne NIK.

Przedmiotowe informacje podano do publicznej wiadomości w terminach:

- od jednego do 14 dni od uchwały zarządu województwa bądź postanowienia organu gminy w tej sprawie,
- od jednego do 12 dni oraz w trzech przypadkach – po 41, 46 i 64 dniach, od dnia uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia sooś.
  - Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla projektu „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012–2017 z perspektywą na lata 2018–2023”, zawarta w rozdziale 11 ww. projektu, podana została do publicznej wiadomości wraz z ww. dokumentem po 46 dniach od daty pisma RDOŚ w Bydgoszczy uzgadniającego odstąpienie od sooś. Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego „podejmując powyższe działania uznano, iż obowiązek zamieszczenia informacji (...) został wypełniony. Powyższe postępowanie wynikało z błędnej interpretacji przepisów (...)”.

Informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla projektów dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 46 pkt 1 uuios, zostały podane do publicznej wiadomości na stronie BIP urzędu jst dla 16, a w siedzibie organu dla 21 z 25 badanych projektów zmian dokumentów planistycznych. W pozostałych przypadkach przedstawiciele urzędów jst wskazywali, że obowiązujące przepisy nie obligują ich do informowania o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś dla dokumentów planistycznych, co wskazuje na niejednorodność przepisów dla poszczególnych rodzajów dokumentów strategicznych.

NIK zauważa, że nowelizując w 2010 r. uuios do art. 48 wprowadzono ust. 1a umożliwiającą odstąpienie od soos w przypadku dokumentów planistycznych, ale nie uwzględniono tego rodzaju dokumentów w art. 48 ust. 4 uuios. Zdaniem NIK podawanie do publicznej wiadomości informacji o odstąpieniu od przeprowadzenia soos powinno dotyczyć także dokumentów planistycznych.

3.2.1.3. Sporządzanie prognoz oddziaływania na środowisko

W ramach przeprowadzania soos kontrolowane organy jst sporządziły w badanym okresie prognozy oddziaływania na środowisko dla 447 projektów dokumentów.

W przypadku 24 projektów zmian mpzp, dla których odstąpiono od soos, organy jst²⁶ nie sporządziły prognozy, pomimo że art. 17 pkt 4 w związku z art. 27 upzp²⁷, zobowiązuje wójta, burmistrza albo prezydenta miasta do sporządzenia projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Brak sporządzenia prognozy wyjaśniano zgodą na odstąpienie od przeprowadzenia soos, w trybie art. 48 ust. 1 uuios, co wskazuje na niespójność ww. rozwiązań prawnych.

Organy jst dokonywały, w trybie art. 53 uuios, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie: z RDOŚ – w 240 na 243 poddanych badaniu prognoz oraz z właściwymi organami PIS – w 238 na 243 poddanych badaniu prognoz. Ponadto dokonano uzgodnień z dyrektorem urzędu morskiego we wszystkich ośmiu badanych prognozach, wymagających takiego uzgodnienia. Brak uzgodnień z jednym lub obydwoma ww. organami wynikał z niezrozumienia przepisu prawa (Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego) oraz:

- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego nie uzgodniono z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (LPWIS) zakresu i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie dla opracowywanego projektu „Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012–2015 z perspektywą do roku 2019”, ze względu, jak wyjaśniono, na wcześniejsze uzgodnienie przez LPWIS odstąpienia od przeprowadzenia soos. Poinformowano jednak LPWIS o podjęciu decyzji o przeprowadzeniu soos, wobec niewyrażenia zgody na odstąpienie przez RDOŚ, oraz przekazano mu projekt ww. programu wraz z prognozą do zaopiniowania;*
- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego nie uzgodniono z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakresu i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie dla opracowywanego projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Kędzierzyna-Koźła i Zdieszowic – w zakresie benzenu”, ze względu, jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, na nieobecności w pracy osoby odpowiedzialnej i brak wystarczającego doświadczenia i orientacji w ww. sprawach osób ją zastępujących;*
- *W Urzędzie Miejskim w Zwierzyńcu nie uzgodniono z PPIS zakresu i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ponieważ, jak wyjaśnił Burmistrz Zwierzyńca, zastosowano zakres i stopień szczegółowości prognozy identyczny z zakresem zmiany planu zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta Zwierzyniec i ostatecznie prognoza jak i projekt zmiany studium zostały pozytywnie zaopiniowane przez RDOŚ i PPIS.*

W przypadku 44 na 243 badane prognozy, zostały one sporządzone przez pracowników komórek organizacyjnych jst lub podległych im jednostek, w ramach kosztów ich funkcjonowania.

²⁶ Urząd Miasta Gdynia, Urząd Miasta Puławy, Urząd Miejski w Kluczborku, Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Gminy Kolno, Urząd Gminy Kościerzyna, Urząd Gminy w Łambinowicach, Urząd Gminy w Łącku.

²⁷ Zmiana studium lub planu miejscowego następuje w takim trybie, w jakim są one uchwalone.

Dla kolejnych 44 projektów dokumentów lub ich zmian, koszty sporządzenia prognozy, określone w 43 zawartych umowach, kształtowały się w przedziale od 1,0 tys. zł do 90,0 tys. zł w zależności od rodzaju projektu dokumentu i jego zakresu. Wyższe kwoty dotyczyły dokumentów strategicznych opracowywanych przez zarządy województw.

W pozostałych 155 poddanych badaniu prognozach, koszty ich sporządzenia ujęte były w wartości zawartych 134 umów na opracowanie projektów dokumentów lub ich zmian wraz prognozą. Wartość umów w tym zakresie wynosiła od 3,2 tys. zł (niewielkie zmiany w mpzp) do 441,9 tys. zł (opracowanie mpzp i prognozy dla obszaru całego miasta).

Przy wyborze wykonawcy przedmiotu umowy, w przypadku zakładanego znacznego zakresu prac dla jej realizacji, stosowano tryb przetargu nieograniczonego. W pozostałych przypadkach stosowano tryb zapytania o cenę oraz tryb z wolnej ręki. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- *W postępowaniu na wybór wykonawcy projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Radomia na lata 2013–2016 z uwzględnieniem lat 2017–2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko” naruszono §7 pkt 1 Regulaminu udzielania zamówień z 2011 r., poprzez pominięcie etapu zaproszenia do składania ofert w formie pisemnej, skierowanego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców. Wyboru wykonawcy dokonano już na etapie szacowania wartości zamówienia;*
- *Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na sporządzenie siedmiu prognoz oddziaływania na środowisko w Urzędzie Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim zostały przeprowadzone bez udokumentowania, wymaganego §4 ust. 3 „Regulaminu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 EURO”. Ponadto w przypadku wyboru trzech wykonawców ww. prognoz nie sporządzono, wymaganej §8 ww. regulaminu, notatki z przeprowadzonego rozeznania i analizy rynku, zawierającej m.in. nazwy wykonawców, do których skierowano zapytanie ofertowe, formę zapytań, proponowane ceny wykonania przedmiotu zamówienia oraz uzasadnienie wyboru najkorzystniejszej oferty;*
- *Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na sporządzenie dwóch prognoz oddziaływania na środowisko w Urzędzie Gminy w Stegnie nie zostały udokumentowane zgodnie z postanowieniami §4 ust. 3 „Regulaminu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 EURO”. W przypadku wyboru wykonawców ww. prognoz nie sporządzono, wymaganej §8 ww. regulaminu, notatki z przeprowadzonego rozeznania i analizy rynku, zawierającej m.in. nazwy wykonawców, do których skierowano zapytanie ofertowe, formę zapytań, proponowane ceny wykonania przedmiotu zamówienia oraz uzasadnienie wyboru najkorzystniejszej oferty. Ponadto wykonanie jednej prognozy zlecono wykonawcy z pominięciem procedury określonej w ww. regulaminie tj. bez przeprowadzenia rozeznania i analizy rynku.*

Źródłem finansowania prognoz dla planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego były głównie środki własne jst. Dla pozostałych dokumentów źródłem finansowania, oprócz budżetów gmin i województw, były:

- dotacje z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (na opracowanie wojewódzkich programów gospodarki odpadami),
- środki z programu Pomoc Techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego (w ramach RPO województw),
- środki z Pomocy technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- dotacje z budżetu państwa.

Umowy z wykonawcami prognoz zawierały, z nielicznymi wyjątkami, postanowienia zabezpieczające interesy zamawiającego, m.in. w postaci określenia wysokości kar umownych za niewykonanie lub odstąpienie od umowy (od 5% do nawet 50% wartości umowy), kar umownych za opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy lub usunięciu wad i braków zgłoszonych przy odbiorze i opiniowaniu dokumentu (od 0,01% do 1,0% wartości umowy za każdy dzień zwłoki).

Ponadto siedem jst²⁸ uwarunkowało uruchomienie końcowych płatności od uzyskania pozytywnych opinii właściwych organów, pozytywnej opinii komisji urbanistyczno-architektonicznej, przyjęciem dokumentu przez radę gminy/miasta, uzyskaniem pozytywnej oceny dokumentacji planistycznej przez wojewodę, a nawet opublikowaniem uchwały w sprawie dokumentu planistycznego w dzienniku urzędowym województwa.

Z kolei cztery jst²⁹ w ośmiu umowach zobowiązały do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości od 3% do 27% wartości umowy, wynoszącego od 1,1 tys. zł do 16,1 tys. zł. Zabezpieczenia zostały wniesione.

- *W Urzędzie Miasta Włocławek w siedmiu umowach, których przedmiotem było opracowanie prognozy skutków wpływu ustaleń mpzp na środowisko przyrodnicze, nie zamieszczono postanowień uprawniających Zamawiającego do naliczania kary umownej za nieterminowe wykonanie lub niewykonanie przedmiotu umowy; w jednej umowie nie zamieszczono postanowień o przeniesieniu autorskich praw majątkowych do dzieła będącego przedmiotem umowy, a w czterech umowach – postanowienia dotyczące praw autorskich były nieprecyzyjne w zakresie pól eksploatacji oraz nie zastrzeżono przeniesienia na Zamawiającego prawa do wykonywania zależnych praw autorskich do przedmiotu umowy.*

Zdaniem NIK, brak postanowień dotyczących kar umownych wyłącza możliwość dyscyplinowania finansowego Wykonawcy w terminowej realizacji powierzonych mu prac.

Z kolei niezamieszczenie w umowach postanowień o przeniesieniu autorskich praw majątkowych do dzieła będącego przedmiotem umowy, stanowiącym utwór w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych³⁰, może prowadzić do konieczności poniesienia przez Zamawiającego kosztów związanych z uiszczaniem na rzecz wykonawców nieprzewidzianego w umowach wynagrodzenia z tytułu korzystania z tych praw, zaś brak precyzji w określaniu pól eksploatacji, których dotyczyło przeniesienie praw, stwarza ryzyko wystąpienia przez wykonawcę z roszczeniami o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia z tego tytułu.

Odbiór wykonanych prognoz – zrealizowanych zarówno w ramach odrębnych umów jak i w umów na opracowanie projektu dokumentu lub jego zmiany wraz z prognozą, odbywał się zwykle protokolarnie przez upoważnionych przedstawicieli jst albo członka kierownictwa urzędu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- *Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w trzech przypadkach dokonał odbioru od wykonawców projektów dokumentów strategicznych wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, wbrew postanowieniom zawartym w § 5 ust. 1 i 2 umów tj. bez zachowania przewidzianego w tych umowach komisyjnego odbioru ww. opracowań;*
- *W Urzędzie Miasta w Zwierzyńcu w ośmiu na dziewięć umów, dotyczących sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z którymi odbiór dzieła miał nastąpić na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego podpisanego w terminie trzech dni roboczych od dnia przedłożenia dzieła w siedzibie zamawiającego, stwierdzono, że odbioru dokonano bez zachowania formy przewidzianej umową.*
- *Wójt Gminy Łąck, jeszcze przed dokonaniem odbioru w dniu 12 kwietnia 2013 r. programu ochrony środowiska dla Gminy Łąck, przedstawił Radzie Gminy projekt uchwały o przyjęciu w/w programu, która została przyjęta w dniu 27 marca 2013 r. (uchwała Nr XVI/148/2013). W wyjaśnieniach podał, że w związku z brakiem uwag do projektu programu podjęto uchwałę o jego przyjęciu, a oficjalny protokolarny odbiór pracy potraktowano jako formalność.*

²⁸ Urząd Miasta Biłgoraj, Urząd Miasta Bydgoszczy, Urząd Miejski w Kluczborku, Urząd Miejski w Zwierzyńcu, Urząd Miejski w Wyszku, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy w Bakalarzewie.

²⁹ Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Miasta Biłgoraj, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy w Bakalarzewie.

³⁰ Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.

Zdaniem NIK, Wójt przekazując Radzie Gminy projekt uchwały w ww. sprawie przed dokonaniem odbioru Programu, działał bez należytej staranności.

Zdaniem NIK, protokół odbioru stanowi nie tylko potwierdzenie faktycznego odbioru dokumentu, ale również jego ocenę merytoryczną.

Oceny merytorycznej przedkładanych do odbioru prognoz dokonywali pracownicy urzędów zajmujący się tymi zagadnieniami, uwzględniając uzgodnienia organów w zakresie szczegółowości i zakresu prognozy, a także, w przypadku etapowania płatności za wykonanie umowy, opinie organów wskazanych w umowie.

- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego do oceny opracowanej prognozy zaproszeni byli w jednym przypadku także eksperci zewnętrzni, reprezentujący m.in. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Toruńskie Stowarzyszenie Ekologiczne „Tilia”, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.*

W jst, w których dokumenty planistyczne wraz z prognozą sporządzane były w komórkach organizacyjnych urzędu lub podległych jednostkach budżetowych, ocena prawidłowości wykonania prognozy odbywała się w ramach ich procedur wewnętrznych.

Opracowania wykonywane i odbierane były w terminie, w uzasadnionych przypadkach zawierano aneksy do umów przedłużające termin realizacji umowy. W razie zgłoszenia uwag do opracowań były one uzupełniane.

- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w trakcie realizacji jednej umowy nastąpiło opóźnienie w wykonaniu dokumentacji, wynikające z uchybienia terminu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w przedmiocie umowy. Zamawiający w trybie pilnym pisemnie wezwał Wykonawcę do przedłożenia poprawionej dokumentacji. Wykonawca przedłożył poprawione dzieło z opóźnieniem, wobec czego naliczono mu karę umowną w wysokości 23,2 tys. zł, którą potrącono z wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy.*

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie odbioru i rozliczenia umów dotyczyły:

- *W Urzędzie Gminy w Stegnie nie wyegzekwowano od wykonawcy kary umownej w kwocie 0,3 tys. zł, należnej z tytułu 24-dniowej zwłoki w wykonaniu prognozy oddziaływania na środowisko;*
- *W Urzędzie Gminy w Łącku nie sporządzono aneksów do czterech umów, pomimo wiedzy, że nie zostaną one wykonane w terminie umownym z przyczyn leżących po stronie zamawiającego.*
- *W Urzędzie Miejskim w Zwierzyńcu w dwóch przypadkach dokonano odbioru zamówionych prognoz oddziaływania na środowisko, niespełniających części wymogów określonych w art. 52 ust. 2 uuios, na co wskazał RDOŚ w Lublinie. Pomimo uwag w tym zakresie przekazanych pisemnie przez RDOŚ, prognoz tych nie przekazano wykonawcy do uzupełnienia i naniesienia poprawek. W konsekwencji wadliwe prognozy były wykorzystywane na kolejnych etapach procedury przyjęcia mpzp. Zdaniem Burmistrza Zwierzyńca opinia, w przeciwieństwie do uzgodnienia, nie jest wiążąca dla Burmistrza, Rady Miejskiej oraz projektanta. Wskazał, że po ponownej analizie dokumentacji stwierdzono, że prognozy nie odbiegają swoim zakresem i zawartością merytoryczną od innych prognoz zaopiniowanych pozytywnie przez RDOŚ. Wobec powyższego przyjęto, że są one opracowane w stopniu wystarczającym – nie wymagają poprawek lub uzupełnień i można je przedłożyć Radzie Miejskiej;*

Zdaniem NIK, opisany wyżej przypadek odbioru w UM w Zwierzyńcu prognoz oddziaływania na środowisko, pomimo opinii RDOŚ, że nie spełniają one wymagań określonych w uuios, wskazuje że proces oceny prawidłowości sporządzenia prognozy wymaga wzmocnienia. Obecnie bowiem, w świetle obowiązujących przepisów prawnych, zakres i szczegółowość informacji zawartych w prognozie wymaga uzgodnienia, natomiast ocena prawidłowości sporządzenia prognozy tylko wydania opinii, która nie musi być uwzględniona. Tym samym silniejsza forma współdziałania pomiędzy organami administracji, jaką jest tylko uzgodnienie zakresu i szczegółowości prognozy, nie jest wystarczająca, ponieważ nie przekłada się na możliwość wyegzekwowania prawidłowości jej sporządzenia.

3.2.1.4. Uruchomienie i prowadzenie bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Zgodnie z obowiązującymi w badanym okresie uregulowaniami (art. 128 oraz art. 25 ust. 1 pkt 2 uuios), Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska miał obowiązek prowadzić bazę danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, w tym danych o dokumentacji sporządzanej w ramach tych postępowań (dalej „baza” lub „baza ooś”) oraz udostępnić ją w Biuletynie Informacji Publicznej.

Organy właściwe do przeprowadzenia ooś są obowiązane do corocznego przedkładania Generalnemu Dyrektorowi, w terminie do końca marca, informacji o prowadzonych ooś, niezbędnych do prowadzenia ww. bazy danych, w tym danych o dokumentacji sporządzanej w ramach tych ocen, za rok poprzedni. (art. 129 ust. 1 uuios). Szczegółowy zakres informacji o prowadzonych ooś, niezbędnych do prowadzenia ww. bazy danych, został określony w §3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko³¹. **Należy jednak podkreślić, że ww. uregulowania nie określiły odpowiedzialności prawnej z tytułu niewywiązania się z tego obowiązku.**

Budowa bazy ooś, jej utrzymanie i rozwój były finansowane ze środków NFOŚiGW³², przekazanych GDOŚ na podstawie trzech umów z lat 2010, 2011 i 2012, przeznaczonych na:

- 1) opracowanie koncepcji budowy systemu informatycznego wspomagającego proces ocen oddziaływania na środowisko oraz dostawę sprzętu i oprogramowania na potrzeby systemu;
- 2) dostawę infrastruktury sprzętowej (rozbudowę i dostarczenie nowych elementów infrastruktury) wraz z niezbędnym oprogramowaniem oraz wykonanie prac instalacyjnych i konfiguracyjnych; opracowanie koncepcji rozwoju i utrzymania systemu informatycznego; wsparcie merytoryczne i techniczne prac związanych z budową i wdrożeniem systemu informatycznego; wykonanie prac analitycznych, projektowych, dokumentacyjnych oraz wdrożeniowo-implemencyjnych;
- 3) usługi wsparcia merytorycznego i technicznego prac związanych z rozwojem i utrzymaniem systemu informatycznego; asystę techniczną mającą na celu utrzymanie i rozwój bazy oraz wsparcie administracyjne i usługi typu help desk; audyt bezpieczeństwa informacji systemu informatycznego bazy; zakup usług asysty technicznej dla licencji; dostawę serwera i usług gwarancyjnych na posiadaną infrastrukturę, dostawę macierzy dyskowej i półki dyskowej, dostawę przełączników sieciowych.

W ramach czwartej umowy, zawartej w 2014 r., przewidywane jest finansowanie do 2017 r. usług asysty technicznej, polegających na wykonaniu zadań mających na celu rozwój, modyfikację, rozszerzenie funkcjonalności bazy oraz wybranych czynności utrzymaniowych i usuwaniu błędów, a także świadczenie usług typu help desk dla użytkowników bazy. Zdaniem Generalnego Dyrektora w przypadku braku finansowania ze źródeł zewnętrznych od 2018 r., zasoby informatyczne GDOŚ nie będą wystarczające do przejęcia zadań, związanych z utrzymaniem bazy (pracownicy zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę nie będą w stanie realizować jednocześnie obecnego zakresu obowiązków oraz obowiązków przejętych od wykonawców zewnętrznych). W ocenie Generalnego Dyrektora obecnie największym zagrożeniem dla realizacji obowiązku ustawowego

³¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 529.

³² Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

– prowadzenia bazy danych ooś – jest brak zapewnionego finansowania utrzymania bazy od 2018 r. oraz możliwości jego zagwarantowania w taki sposób, aby możliwe było planowanie działań w perspektywie długoterminowej.

Organizacja prac i uruchomienie bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Działania związane z budową i uruchomieniem bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz o strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, zostały zdefiniowane w regulaminach organizacyjnych GDOŚ i uszczegółowione w wewnętrznych regulaminach organizacyjnych Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko oraz Wydziału Informatyki Biura Dyrektora Generalnego.

Działania związane z budową i uruchomieniem bazy ooś były realizowane głównie przez podmioty zewnętrzne. Udział GDOŚ polegał na sprawowaniu nadzoru nad realizacją zadań, w tym prowadzeniu postępowań w celu wyboru wykonawców, organizacji spotkań informacyjnych w rdoś, weryfikowaniu poprawności bazy w zakresie procedur dotyczących m.in. sooś, a ponadto administrowaniu infrastrukturą techniczną bazy.

W związku z budową bazy danych ooś Generalny Dyrektor zawarł 10 umów, dotyczących opracowania koncepcji budowy systemu informatycznego wspomagającego proces ocen oddziaływania na środowisko oraz koncepcji jego rozwoju i utrzymania; dostawy sprzętu i oprogramowania; usług wsparcia merytorycznego i technicznego prac związanych z budową i wdrożeniem systemu informatycznego, wykonania prac analitycznych, projektowych, dokumentacyjnych; świadczenia usług asysty technicznej mającej na celu utrzymanie i rozwój bazy. Przeprowadzono również audyt bezpieczeństwa informacji systemu informatycznego bazy. Łączny koszt realizacji zadań w ramach ww. umów wyniósł 1.716,4 tys. zł.

- *W trzech umowach, zawartych na świadczenie usług konsultacyjnych, doradczych oraz wsparcia w ramach etapu budowy i wdrożenia bazy, nie określono zasad odbioru przedmiotu umowy i nie uzależniono wypłaty wynagrodzenia od jakości, terminowości wykonanych prac oraz ich zgodności z umową. Łączna wysokość środków rozliczonych w ramach tych umów wyniosła 20,0 tys. zł.*

NIK zauważa, że umowa, niezależnie od rodzaju usług, powinna określać tryb ich odbioru i warunki rozliczenia. Brak takich zapisów i dokonywanie płatności jedynie na podstawie rachunku, który nie odnosi się do sposobu realizacji przedmiotu umowy, może budzić wątpliwości nie tylko co do rzetelności rozliczenia, ale nawet faktycznego wykonania umowy.

Utworzona baza została udostępniona w BIP GDOŚ z dniem 19 września 2013 r., tj. po blisko pięciu latach od wejścia w życie uuioś, o czym Generalny Dyrektor informował jednostki samorządu terytorialnego. Baza, w części dotyczącej sooś, służy m.in. do zbierania, przetwarzania i udostępniania informacji o każdej rozpoczętej, prowadzonej i zakończonej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko oraz umożliwia organom właściwym do przeprowadzenia sooś bieżącą aktualizację danych.

W ramach zapewnienia realizacji przez organy jst obowiązku przekazywania informacji o sooś, określonego w art. 129 ust. 1 uuioś, Generalny Dyrektor w październiku 2011 r., tj. blisko dwa lata przed udostępnieniem bazy, skierował do przedstawicieli wszystkich jst pismo z prośbą o wypełnienie ankiety na temat przygotowania do wdrożenia bazy. Wyniki ankiety posłużyły do zaplanowania cyklu szkoleń dla użytkowników bazy danych ooś w skali całego kraju, a także stanowiły narzędzie pomocnicze do określenia wymagań technicznych i użytkowych

wspierających system ocen oddziaływania na środowisko. Generalny Dyrektor zorganizował ponadto, w latach 2013–2014, jednodniowe szkolenia z zakresu bazy dla pracowników administracji publicznej na terenie całej Polski. W szkoleniach tych uczestniczyło 2.408 osób – pracowników regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, starostw powiatowych, urzędów gmin. Na ogółem 2.958 urzędów administracji publicznej udział w szkoleniu wzięli przedstawiciele 1.554 organów (52,5%). Całkowity koszt tych szkoleń wyniósł 621,6 tys. zł.

Jednym z istotnych elementów realizacji przez organy jst obowiązku przekazywania informacji o sooś było wydanie rozporządzenia Ministra Środowiska w dnia 17 kwietnia 2012 r. *w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko*, tj. po ponad 3 latach od wejścia w życie uuiioś. Tak późne wydanie ww. rozporządzenia wynikało z długotrwałych i niezgodnych z zasadami techniki prawodawczej działań Generalnego Dyrektora.

- *Generalny Dyrektor trzykrotnie³³ przedstawiał do uzgodnień wewnątrzresortowych projekt ww. rozporządzenia, który wykraczał poza delegację ustawową, na co każdorazowo wskazywał Departament Prawny Ministerstwa Środowiska³⁴. Projekt rozporządzenia, zgodny z upoważnieniem wynikającym z ustawy, został przekazany przez GDOŚ do Ministerstwa Środowiska dopiero w dniu 7 lipca 2011 r.*

NIK zauważa, że zgodnie z §116 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”³⁵, w rozporządzeniu nie zamieszcza się przepisów niezgodnych z ustawą upoważniającą lub z innymi ustawami i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, chyba że przepis upoważniający wyraźnie na to zezwala. Przedkładanie przez Generalnego Dyrektora do uzgodnień wewnątrzresortowych projektu rozporządzenia wykraczającego poza delegację ustawową było postępowaniem nierzetelnym.

Prowadzenie bazy danych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Zadania związane z prowadzeniem bazy zostały określone w regulaminach organizacyjnych GDOŚ oraz w wewnętrznych regulaminach organizacyjnych dwóch departamentów, obowiązujących w badanym okresie.

W ramach utrzymania i rozwoju bazy Generalny Dyrektor zawarł w badanym okresie 19 umów o łącznej wartości 1.399,9 tys. zł, w tym: osiem umów na dostawę licencji oprogramowania, zakup asysty technicznej dla licencji, trzy umowy na dostawę serwera, usług gwarancyjnych, macierzy dyskowej i dostawę przełączników sieciowych, jedną umowę na świadczenie usług wsparcia merytorycznego i technicznego prac związanych z rozwojem i utrzymaniem bazy, dwie umowy na świadczenie usług asysty technicznej, usługi serwisowej oraz pięć umów na świadczenie usług wsparcia administracyjnego, usług typu help desk dla użytkowników bazy danych ooś.

- *W pięciu z 23 umów, zawartych w ramach budowy, uruchomienia oraz utrzymania i administrowania bazą danych sooś, w wyniku realizacji których powstały dzieła stanowiące utwór w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, nie zawarto zapisów o przeniesieniu autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach realizacji tych umów, z powodu nietrafnego założenia, że sformułowane przedmioty umów nie będą wymagały postanowień dotyczących przeniesienia praw autorskich.*

³³ Tj. w dniach 18.03.2010 r., 29.03.2011 r., 14.06.2011 r.

³⁴ Pisma z dnia: 24.04.2010 r., 5.04.2011 r., 24.06.2011 r.

³⁵ Dz.U. Nr 100, poz. 908.

Zdaniem NIK, niezawarcie w umowach postanowień o przeniesieniu na GDOŚ autorskich praw majątkowych do utworów stanowiących przedmiot prawa autorskiego, było postępowaniem nierzetelnym, mogącym skutkować koniecznością poniesienia przez Skarb Państwa dodatkowych kosztów, związanych z korzystaniem z tych praw.

W GDOŚ zadania w ramach utrzymania i rozwoju bazy wykonywał trzyosobowy zespół informatyków oraz dwie osoby z Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko.

- *Generalny Dyrektor wyjaśnił m.in., że „Wykonywanie zadań asysty technicznej oraz wsparcia ma na celu zapewnienie bieżącego utrzymania systemu oraz jego rozwój. (...) w chwili obecnej: 1. GDOŚ nie posiada środków na wzrost zatrudnienia z tytułu realizacji zadań, związanych z utrzymaniem bazy. GDOŚ wystąpił o dodatkowe środki z budżetu państwa w 2014 r., na realizację zadania ustawowego jakim jest prowadzenie bazy w 2015 r., ale ich nie otrzymał. 2. GDOŚ posiada środki na zlecenie usług podmiotom zewnętrznym dzięki umowie zawartej z NFOŚiGW na lata 2015–2017. Umowa ta nie przewiduje możliwości finansowania zatrudniania pracowników na umowę o pracę, stąd zmniejszenie zaangażowania zewnętrznych podmiotów na rzecz pracowników etatowych nie jest obecnie możliwe”.*

W okresie od 10 marca 2015 r. do 8 czerwca 2015 r. baza sooś była niedostępna z powodu awarii sieci elektrycznej, a następnie niepoprawnego jej uruchomienia. Jednocześnie w tym okresie, tj. pomiędzy rozliczeniem umowy zawartej z NFOŚiGW na utrzymanie i rozwój bazy na lata 2013–2014, a uruchomieniem środków w ramach umowy na lata 2015–2017, GDOŚ nie posiadał źródeł finansowania zadań, związanych z bazą danych ooś. Brak ciągłości finansowania spowodował, że baza danych ooś została przywrócona do sprawności po prawie trzech miesiącach.

Stan wypełnienia bazy sooś był następujący:

- 1) liczba zarejestrowanych użytkowników bazy danych ooś wynosiła: 1083 (na dzień 30 czerwca 2015 r.), 811 (na koniec 2014 r.), 99 (na koniec 2013 r.);
- 2) liczba zarejestrowanych sooś prowadzonych przez organy jst wynosiła: 395 (na dzień 30 czerwca 2015 r.), 302 (na koniec 2014 r.), 186 (na koniec 2013 r.), 95 (na koniec 2012 r.), 53 (na koniec 2011 r.), 24 (na dzień 1.01.2011 r.);
- 3) liczba organów jst, które zarejestrowały sooś wynosiła: 101 (na dzień 30 czerwca 2015 r.), 99 (na koniec 2014 r.), 66 (na koniec 2013 r.), 24 (na koniec 2012 r.), 14 (na koniec 2011 r.), 9 (na dzień 1 stycznia 2011 r.), wobec łącznej liczby 2.875 organów jst;
- 4) liczba zarejestrowanych dokumentów (rekordów) w ramach sooś: 1.534 (na dzień 30 czerwca 2015 r.), 1.516 (na koniec 2014 r.), 1.227 (na koniec 2013 r.), 677 (na koniec 2012 r.), 367 (na koniec 2011 r.), 174 (na dzień 1 stycznia 2011 r.);
- 5) liczba przedłożonych informacji o prowadzonych sooś: 4.098 (na dzień 30 czerwca 2015 r.), 3.057 (na koniec 2014 r.), 1.812 (na koniec 2013 r.), 805 (na koniec 2012 r.), 14 (na koniec 2011 r.), 0 (na dzień 1 stycznia 2011 r.).

Na dzień 1 października 2015 r. w bazie sooś znajdowały się tylko dane o 25 dokumentach z 215 prowadzonych sooś, o których informacje zostały przekazane przez kontrolowane jst do Generalnego Dyrektora. Większość z tych danych zostało wprowadzonych dopiero w trakcie kontroli NIK. Wynika z tego, że Generalny Dyrektor nie wprowadzał do bazy sooś informacji o prowadzonych sooś, otrzymanych w trybie art. 129 ust. 1 uui oś.

NIK zwraca uwagę, że baza danych ooś jest utrzymywana i rozwijana przez GDOŚ przy niskim wykorzystaniu własnych zasobów kadrowych. Działania te, w tym również charakterystyczne dla administratora systemu (nadawanie uprawnień do modułów bazy danych ooś, usuwanie błędnych rekordów, zarządzanie kontami użytkowników), zostały powierzone podmiotom

zewnątrznym. Niezapewnienie własnych kadr zdolnych do utrzymania i rozwoju bazy danych ooś, przy równoczesnym braku źródeł finansowania bazy od 2018 r., może stwarzać ryzyko prawidłowości dalszego jej funkcjonowania.

Ponadto wzrastająca ale wciąż niska liczba użytkowników, a tym samym informacji w bazie ooś, dowodzi niskiej skuteczności działań mających na celu zorganizowanie i wdrożenie systemu przekazywania, przez organy przeprowadzające ooś i organy w nich uczestniczące, informacji niezbędnych do prowadzenia bazy ooś.

3.2.1.5. Przedkładanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informacji o prowadzonych ooś

Organy właściwe do przeprowadzenia ooś zobowiązane były na podstawie art. 129 ust. 1 uoi o do corocznego przekazywania, w terminie do końca marca, Generalnemu Dyrektorowi informacji o ooś, niezbędnych do prowadzenia przez niego bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, w tym danych o dokumentacji sporządzonej w ramach tych postępowań, za rok poprzedni.

NIK zauważa, że w ww. ustawie nie określono odpowiedzialności prawnej z tytułu niewywiązania się z powyższego obowiązku.

W dniu 10 lutego 2012 r. Zastępca Generalnego Dyrektora przedstawił jst propozycję zestawienia informacji w celu ułatwienia wypełnienia obowiązku zgodnie z art. 129 ust. 1 uoi, a w dniu 30 lipca 2012 r. Generalny Dyrektor przekazał jst informację o aktualizacji powyższego materiału w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. *w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko.*

Od 2013 r. Generalny Dyrektor corocznie (w dniu 22 marca 2013 r., 3 stycznia i 25 marca 2014 r., 7 stycznia 2015 r.) w pismach kierowanych do jst przypominał o upływającym, z dniem 31 marca, terminie realizacji obowiązku przedkładania informacji. Każdorazowo podkreślano, że baza ooś umożliwia także tworzenie rocznych zestawień w celu realizacji obowiązku sprawozdawczego, a organy, które nie skorzystają z możliwości wygenerowania zestawienia przy pomocy bazy ooś mogą również zrealizować obowiązek sprawozdawczy wypełniając materiał pomocniczy dostępny na stronie internetowej GDOŚ. W pismach z dnia 25 marca 2014 r. i 1 kwietnia 2014 r. Generalny Dyrektor wystąpił o przedłożenie informacji za 2013 r. i lata poprzednie oraz poinformowanie o braku prowadzonych postępowań w danym roku sprawozdawczym (jeżeli miało to miejsce) oraz wskazywał w jaki sposób uzyskać dostęp do bazy; zachęcał do udziału w bezpłatnych, jednodniowych szkoleniach z zakresu obsługi bazy dla pracowników organów administracji publicznej z całej Polski (szczegółowe informacje nt. lokalizacji i terminów szkoleń w 2014 r. zamieszczono na podanej w piśmie stronie internetowej).

Tylko trzy³⁶ na 29 kontrolowanych jednostek (10,6%) przekazało Generalnemu Dyrektorowi za badany okres (2011–2014) coroczne informacje o wszystkich przeprowadzonych ooś.

Następne 18 jednostek przekazywało informacje w trybie art. 129 uoi, jednak nie za każdy rok badanego okresu lub informacje nie zawierały żadnych danych o prowadzonych ooś albo uwzględniono w nich tylko część prowadzonych ooś. Jako przyczynę powyższych nieprawidłowości wskazano m.in. na przeoczenie tego obowiązku lub niedopatrzenie przez osoby

³⁶ Urząd Miasta Gdyni, Urząd Miasta Biłgoraj, Urząd Miasta Puławy.

odpowiedzialne, niezrozumienie przepisów, brak wiedzy pracownika o takim obowiązku oraz brak wiedzy nt. prowadzonych sooś w innych komórkach organizacyjnych urzędu, niewłaściwy przepływ informacji w urzędzie. Pięć jednostek wskazało ponadto jako przyczynę nieprawidłowości brak do 2012 r. przepisów wykonawczych do art. 129 ust. 1 uuios. W sprawie stwierdzonych nieprawidłowości przekazano także następujące wyjaśnienia:

- *Wójt Gminy Biała Podlaska wyjaśnił, że informacje o strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko nie zostały przekazane do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, ponieważ całość opracowania przygotowywana była przez firmy zewnętrzne, które nie przekazały tych informacji;*
- *Prezydent Miasta Radomia wyjaśnił, iż w informacji sporządzonej za 2012 r. nie zostały przekazane dane w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko wobec braku w Wydziałach Urzędu dokumentów dotyczących sooś. Jednostki organizacyjne we własnym zakresie przeprowadzają sooś dla dokumentów, które opracowują zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Dotyczy to również obowiązku przekazania informacji i sprawozdawczości wynikającej z art. 129 uuios. Ponadto w Urzędzie nie wyznaczono osoby, która koordynowałaby realizację tego obowiązku w zakresie dokumentów podlegających sooś, sporządzanych przez poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne. Natomiast Kierownicy jednostek organizacyjnych – MPU i MZDiK samodzielnie realizują zadania wynikające z uprawnień statutowych tych jednostek, w tym przeprowadzają sooś w ramach opracowywania programów, planów, itd. Wobec powyższego uzyskują wymagane upoważnienia do składania informacji o przeprowadzonych sooś, co dotychczas nie było uregulowane;*
- *Sekretarz Województwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wyjaśnił, że obowiązek przekazywania GDOŚ informacji o przeprowadzonych sooś został wprowadzony uuios i niefortunnie umieszczony w rozdziale 2 dotyczącym obowiązków GDOŚ, stąd też nie został wcześniej zauważony, co spowodowało, że sprawozdania za 2011 i 2012 rok nie zostały przekazane. W 2014 roku w Urzędzie dla żadnych dokumentów nie były przeprowadzane sooś, w związku z tym nie było potrzeby sporządzenia sprawozdania do GDOŚ;*
- *Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego wyjaśnił m.in., że art. 129 uuios jest zapisany w dziale VII, w rozdziale 2 poświęconym zadaniom Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. (...) Zgodnie z art. 55 ust. 4 tej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem, o którym mowa w ust. 3, właściwemu organom, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, tj. Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu. Należy podkreślić, zgodnie z art. 131 ust. 1 ww. ustawy do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska należy między innymi przekazywanie danych do bazy, o której mowa w art. 128, tj. bazy o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko;*
- *Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego wyjaśnił m.in. że powyższy obowiązek, nałożony na organy właściwe do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nie znalazł odniesienia w dziale III Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, a pracownicy merytoryczni przeprowadzający postępowania nie zrealizowali obowiązku zawartego w art. 129 uuios lub uchybili termin przekazania informacji z uwagi na brak właściwego umiejscowienia zapisu dot. ww. obowiązku w ustawie.*

Brak całkowitej realizacji ww. obowiązku stwierdzono w ośmiu³⁷ na 29 kontrolowanych jednostek (27,6%), w tym w czterech z sześciu kontrolowanych urzędów marszałkowskich, których przedstawiciele wyjaśnili:

- *Dyrektor Generalny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wyjaśnił m.in., że prowadząc postępowania obejmujące sooś, nie przekazywano GDOŚ informacji o prowadzonych sooś dla projektów dokumentów wymienionych w art. 46 i 47 ustawy uznając, że zgodnie z art. 21 uuios dane o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie zamieszczane były w publicznie dostępnym wykazie publikowanym na stronie BIP Urzędu. Wyjaśnił również, że proces uzgodnień i wydawania opinii w zakresie sooś przez RDOŚ i PWIS sugerował wyczerpanie ścieżki procedowania w tych sprawach;*

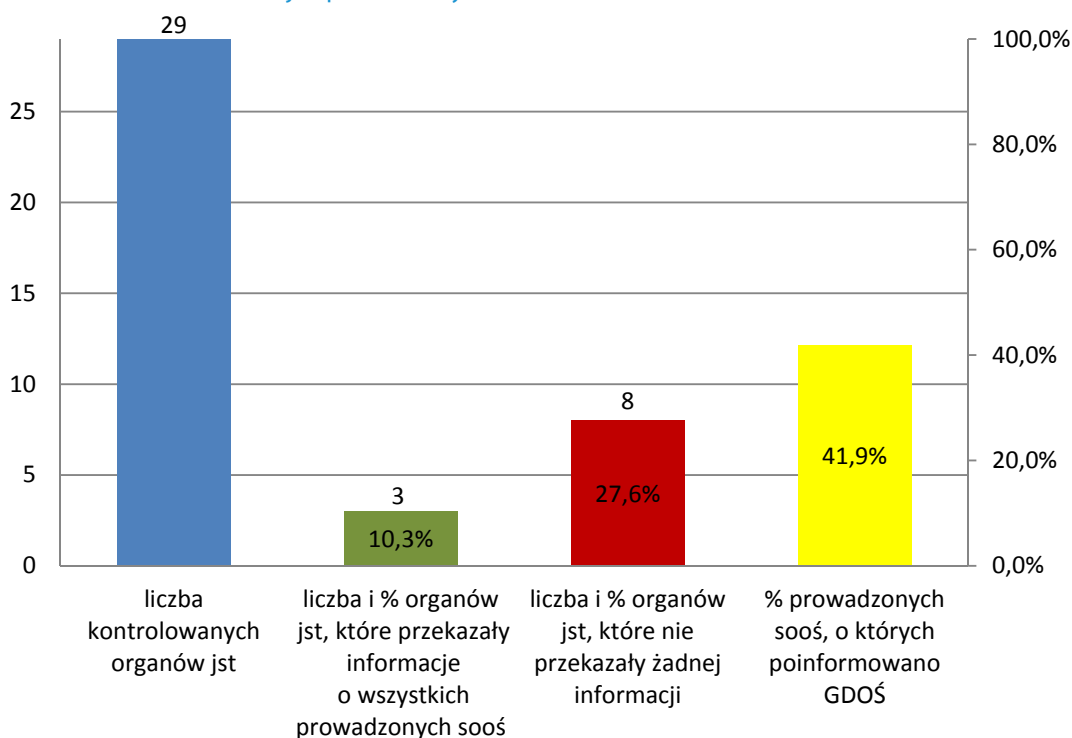
³⁷ Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Miejski w Drohiczynie, Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim, Urząd Miejski w Zwierzyńcu, Urząd Gminy w Stegnie.

- Dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego wyjaśnił, że nieprzedłożenie informacji o prowadzonych sooś, spowodowane było przeoczeniem Departamentów z powodu przedstawienia zapisu ustawowego o przedkładaniu informacji o sooś w dziale VII, rozdział 2, tj. w miejscu dotyczącym zadań GDOŚ, a nie w dziale IV dotyczącym sooś, a także w związku z brakiem reakcji ze strony GDOŚ (brak wezwań);
- Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego poinformował, że podjęto działania organizacyjne i wzmocniono nadzór nad realizacją tego obowiązku oraz zobligowano dyrektorów departamentów do przygotowania i przekazania wymaganych informacji;
- Wicemarszałek Województwa Opolskiego oraz Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych i Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska wskazywali na przyczyny organizacyjne – likwidacja etatu i przeniesienie zadań do innego departamentu, oraz personalne – absencje pracowników, brak znajomości treści uuios, niewystarczające doświadczenie praktyczne w stosowaniu przepisów uuios.

W konsekwencji Generalny Dyrektor otrzymał informacje o 215 z 513 prowadzonych w kontrolowanym okresie sooś, tj. 41,9%, w tym o pięciu z 66 (7,6%) sooś prowadzonych w urzędach marszałkowskich.

Wykres nr 2

Przedkładanie do GDOŚ informacji o prowadzonych sooś.

Źródło: Opracowanie własne NIK.

Od września 2013 r. istniała możliwość wprowadzania informacji o sooś do bazy sooś, prowadzonej przez Generalnego Dyrektora, po uzyskaniu uprawnień do korzystania z ww. bazy. Wprowadzenie danych do bazy sooś umożliwiało następnie wygenerowanie rocznej informacji o sooś, co było korzystne dla organu prowadzącego sooś, ze względu na oszczędność czasu i zapewnienie zgodności informacji z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko. Z możliwości wprowadzania danych do bazy sooś skorzystały w 2015 r. trzy jednostki³⁸. Wprowadzone zostały jednak tylko pojedyncze dane,

³⁸ Urząd Miejski w Brodnicy, Urząd Gminy Kościerzyna, Urząd Gminy w Bakałarzewie.

m.in. ze względu na występujące od marca do czerwca 2015 r. problemy z funkcjonalnością bazy. Wprowadzanie danych do bazy sooś nie było obowiązkowe w badanym okresie i tym kontrolowane jednostki tłumaczyły nieużytkowanie ww. bazy.

W trakcie kontroli, dane o wszystkich 14 prowadzonych sooś wprowadzono do bazy sooś w Urzędzie Gminy w Stegnie, a w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego wprowadzono dane o czterech dokumentach, wytworzonych w latach 2011 do 2014, w trakcie postępowań w sprawie sooś projektów *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego*.

Sejm RP ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw nałożył od 2017 r. na organy właściwe do przeprowadzania sooś, obowiązek wprowadzania i aktualizacji informacji i danych do bazy sooś, w terminie 30 dni od dnia ich wytworzenia lub wpływu do organu (art. 1 pkt 59 i art. 14). Ponadto zobowiązano ww. organy do wprowadzenia informacji i danych, które zostały wytworzone lub wpłynęły w 2016 r., w terminie do końca marca 2017 r. (art. 9).

NIK zauważa, iż w ww. ustawie nie określono odpowiedzialności prawnej z tytułu niewywiązania się z obowiązku wprowadzania danych i informacji do bazy sooś.

3.2.2. Zapewnienie udziału społeczeństwa w przeprowadzaniu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie i przyjmowanie dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś

3.2.2.1. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opracowywaniu projektów dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś

Większość kontrolowanych organów jst realizowała obowiązek podawania do publicznej wiadomości, w trybie art. 39 uuios, informacji o przystąpieniu do opracowywania dokumentu i o jego przedmiocie oraz możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, dla projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 i 3, art. 47 uuios oraz dla strategii rozwoju regionalnego. Jednak tylko osiem³⁹ na 20 jst (40,0%) podało ww. informacje wszystkimi wymienionymi w art. 3 pkt 11 uuios kanałami informacyjnymi, tj. w BIP organu, w siedzibie organu oraz w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu. Kolejne 11 jst nie podało ww. informacji w jednym lub dwóch ww. kanałach informacyjnych przez, jak wyjaśniano, niedopatrzanie lub niewłaściwą interpretację przepisów. Ponadto:

- *W Urzędzie Gminy w Stegnie nie podano do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do opracowywania projektów zmian dwóch dokumentów sektorowych. Wójt Gminy nie wyjaśniła przyczyn powstania tych nieprawidłowości, z uwagi na fakt, że osoby odpowiedzialne nie pracowały już w Urzędzie.*

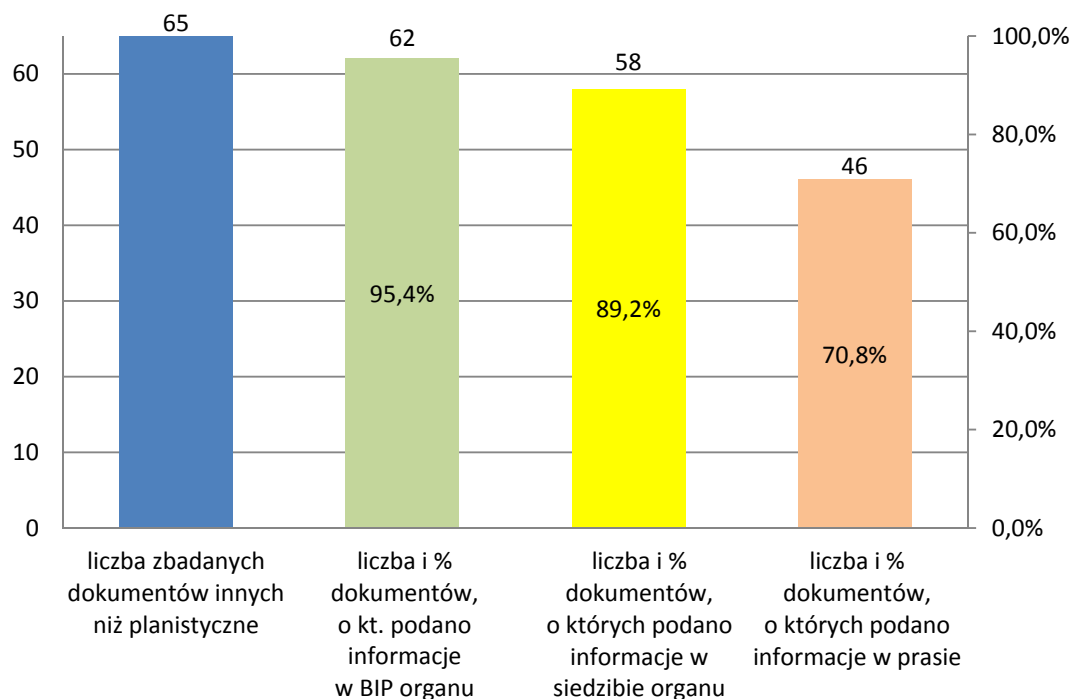
Łącznie w BIP organu podano ww. informacje o 62, w siedzibie organu – o 58, a w prasie o 46 na 65 zbadanych projektach dokumentów. Jednak tylko o 21 spośród 65 zbadanych projektów dokumentów strategicznych, tj. 32,3%, podano informacje wszystkimi wymaganymi kanałami informacyjnymi. Informacje, poza wskazanym niżej wyjątkiem, spełniały wymagania art. 39 ust. 1 uuios, tj. zawierały dane o miejscu wyłożenia dokumentacji sprawy, możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

³⁹ Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Miasta Bydgoszcz, Urząd Miejski w Brodnicy, Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Miejski w Wyszkowie.

- W treści ogłoszeń dotyczących pięciu dokumentów strategicznych sporządzanych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego nie poinformowano o fakcie wyłożenia dokumentacji (projektu i prognozy oddziaływania na środowisko) do wglądu, zaś w sześciu przypadkach nie wskazano miejsca, w którym z wyłożoną do wglądu dokumentacją można się było zapoznać.

Wykres nr 3

Podawanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do opracowywania dokumentu i o jego przedmiocie oraz o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy

Źródło: Opracowanie własne NIK.

Do projektów ww. dokumentów złożono łącznie 6.888 uwag i wniosków, w tym głównie (6.729) związanych z dokumentami opracowywanymi w urzędach marszałkowskich. Po rozpatrzeniu uwag i wniosków 4.579 zostało uwzględnionych w całości lub w części, w tym 4.461 dotyczących dokumentów opracowywanych w urzędach marszałkowskich.

Informacje o przystąpieniu do sporządzenia projektów dokumentów planistycznych (mpzp, sukzpg, pzp) oraz o wyłożeniu projektów do publicznego wglądu, organy jst ogłosiły w prasie miejscowej lub ogólnopolskiej⁴⁰ oraz przez obwieszczenie w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (tablice ogłoszeń urzędu, sołectw) dla wszystkich badanych 185 projektów dokumentów lub ich zmian, za wyjątkiem:

- Wójt Gminy Bakalarzewo, w ogłoszeniach o przystąpieniu do zmiany studium oraz opracowania projektu mpzp dla linii elektroenergetycznej 400kV, nie podał informacji o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu oraz o organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków. Opracowująca treść tych ogłoszeń inspektor ds. zagospodarowania przestrzennego i mienia komunalnego Urzędu wyjaśniła, że najprawdopodobniej przeoczyła powyższe wymogi, kierując się przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która nie stawia takich wymagań.

Dodatkowo ww. informacje podawano na stronach internetowych urzędów.

⁴⁰ Dla planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Do projektów ww. dokumentów złożono łącznie 5.860 wniosków, w tym 3.971 związanych z dokumentami opracowywanymi w urzędach marszałkowskich. Po ich rozpatrzeniu 4.848 wniosków zostało uwzględnionych w całości lub w części, w tym 3.773 dotyczących dokumentów opracowywanych w urzędach marszałkowskich.

Dla projektów dokumentów planistycznych lub ich zmian, po ich wyłożeniu organy jst organizowały publiczne dyskusje, z których sporządzano protokoły. Do ww. dokumentów zgłoszono 1.220 uwag, z których po rozpatrzeniu 674 uwzględniono w całości lub w części. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- *Wójt Gminy Bakalarzewo rozpatrzył 76 dni po terminie, uwagi wniesionych do projektu mpzp dla linii elektroenergetycznej 400kV, czym naruszono 21-dniowy termin określony w art. 17 pkt 12 upzp. Zastępca Wójta, który w tym czasie zastępował nieobecnego Wójta Gminy, wyjaśnił, że nie chciał podejmować decyzji bez udziału Wójta;*
- *Sporządzany w Urzędzie Miejskim w Zwierzyńcu wykaz uwag, wniesionych do wyłożonych do publicznego wglądu dwóch projektów mpzp był niezgodny z wzorem, zawartym w załączniku nr 9 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego⁴¹ – nie zawierał kolumn nr 9 i 10 informujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie uwag przez Radę Gminy.*

3.2.2.2. Opiniowanie i przyjmowanie dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś

Opiniowanie projektów dokumentów

W procedurze przeprowadzania sooś, kontrolowane organy jst przekazywały projekty dokumentów wraz z prognozą do zaopiniowania organom, wymienionym w art. 57 i 58 uoiu, za wyjątkiem:

- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego nie poddano opiniowaniu przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Kędzierzyna-Koźła i Dziesiszowic – w zakresie benzenu”, ze względu na przeoczenie tego obowiązku przez osoby odpowiedzialne.*

Ww. organy zgłosiły w swoich opiniach uwagi do 40 z 243 badanych projektów dokumentów. Organy jst opracowujące projekty dokumentów dokonywały uzupełnień i poprawek i w 35 przypadkach uzyskały pozytywną opinię, a w kolejnych trzech przypadkach brak opinii organu potraktowały, na podstawie art. 25 ust. 2 upzp, jako zaopiniowanie projektu dokumentu.

W pozostałych dwóch przypadkach:

- *Projekt dokumentu „Zmiana mpzp terenu górniczego wyznaczonego na złoża kruszywa naturalnego „Bielice” w Gminie Łambinowice”, przedłożony wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, został zaopiniowany przez RDOŚ negatywnie, co uzasadnione zostało położeniem znacznej części terenu objętego projektem na obszarze szczególnie zagrożonym powodzią. W konsekwencji Wójt nie przedłożył projektu do uchwalenia przez Radę Gminy, jak też nie podjął działań w celu zmiany mpzp;*
- *W przypadku mpzp wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla miejscowości Czosnówka w Gminie Biała Podlaska, RDOŚ w Lublinie negatywnie zaopiniował przedłożone dokumenty uzasadniając, iż fragment terenu objęty mpzp jest położony na granicy z miastem Biała Podlaska oraz dawnym lotniskiem wojskowym, zlokalizowanym w południowej części miasta. Dalsza koncentracja intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej w połączeniu z usługami w obszarze między drogą powiatową Biała Podlaska – Piszczac a linią kolejową do Terespoła może być poddana oddziaływaniom negatywnym z racji zamiaru uruchomienia w najbliższych latach lotniska cargo w Białej Podlaskiej, co może wywołać w przyszłości konflikty społeczne, dlatego organ uchwalający nowy mpzp musi w sposób jasny i czytelny poinformować przyszłych nabywców gruntów o ewentualnych potencjalnych zagrożeniach związanych m. in. z nadmiernym hałasem powodowanym przez podchodzące do lądowania duże gabarytowo środki transportowe lub możliwych przekroczeniach emisji zanieczyszczeń do powietrza z tym związanych. Wójt Gminy nie uwzględnił powyższej opinii uzasadniając, że teren o którym mowa w przytoczonej opinii był już przeznaczony pod zabudowę*

⁴¹ Dz.U. Nr 164, poz. 1587.

mieszkańców na podstawie poprzedniego mpzp. Nowym opracowaniem objęty był teren Czosnówki, poczynając od ulicy Lipowej w kierunku wschodnim i południowym. Kanał powietrzny podchodzenia do lądowania nie przebiega nad miejscowością Czosnówka, a lotnisko cargo do chwili obecnej nie zostało uruchomione.

Ponadto:

- W Urzędzie Miasta Włocławek dla wszystkich analizowanych projektów dokumentów uzyskano pozytywne opinie, ale w przypadku czterech projektów mpzp z wnioskami o zaopiniowanie występowało od dwóch do czterech razy. Konieczność ponownego występowania o opinie była spowodowana rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w wyniku których wprowadzano zmiany do opracowywanych mpzp.

W trakcie kontroli ustalono niejednolite stosowanie przepisów prawa w zakresie opiniowania dokumentów planistycznych – mpzp i suikzp. Art. 54 ust. 3 uuios w zakresie zasad wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania mpzp oraz sukzpg, odsyła do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z art. 11 pkt 6 lit. m i art. 17 pkt 6 lit. a tiret siódmy upzp, organ opracowujący projekt sukzpg oraz mpzp występuje o opinię o ww. projektach dokumentów do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

16 z 23 kontrolowanych organów jst kierowało wnioski o opinie do projektów mpzp i studium do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych, pięć organów jst⁴² kierowały wnioski do PWIS lub PPIS, a pozostałe⁴³ do PWIS i PPIS.

- W Urzędzie Miejskim w Suwałkach przekazano wniosek o uzgodnienie projektu zmiany Studium miasta Suwałki do PWIS, który przekazał sprawę do PPIS w Suwałkach „zgodnie z właściwością”. PPIS nie zajął stanowiska, co Urząd potraktował jako milczące uzgodnienie.
- W Urzędzie Miasta Biłgoraj w jednym spośród pięciu kontrolowanych postępowań, Urząd wystąpił o zaopiniowanie projektu do PWIS i nie uzyskał odpowiedzi w sprawie (zmiana mpzp osiedla Dąbrowica). W kolejnej sprawie (mpzp Miasta Biłgoraj) na wniosek Urzędu o zaopiniowanie projektu, PPIS stwierdził, iż organem właściwym do opiniowania mpzp Miasta Biłgoraj jest PWIS w Lublinie, wskazując na art. 17 pkt 6 lit. a upzp znowelizowanej w 2010 r.

Uzasadnienia i podsumowania

Zgodnie z art. 42 ust. 1 uuios, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Ponadto na podstawie art. 55 ust. 3 uuios, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione m.in. ustalenia zawarte w prognozie, opinie właściwych organów, zgłoszone uwagi i wnioski.

Na 219 zbadanych dokumentów, które zostały przyjęte przez właściwe organy, w 63 przypadkach (28,8%) nie załączono do nich uzasadnienia, a w 66 przypadkach (30,1%) nie dołączono podsumowania. Tylko w 13⁴⁴ na 29 kontrolowanych urzędów jst nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Dwa niżej wymienione organy nie posiadały dla żadnego z przyjętych dokumentów, dla których przeprowadzono soos, uzasadnienia i podsumowania:

⁴² Urząd Miasta Bydgoszczy, Urząd Miasta Biłgoraj, Urząd Miejski w Brodnicy, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Gminy w Steganiu.

⁴³ Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim, Urząd Gminy Kościerzyna.

⁴⁴ Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Miasta Bydgoszczy, Urząd Miasta Puławy, Urząd Miasta Włocławek, Urząd Miejski w Brodnicy, Urząd Miejski w Drohiczyźnie, Urząd Miejski w Mszczonowie, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Miejski w Wyszakowie, Urząd Gminy w Bakalarzewie, Urząd Gminy w Łubnianach.

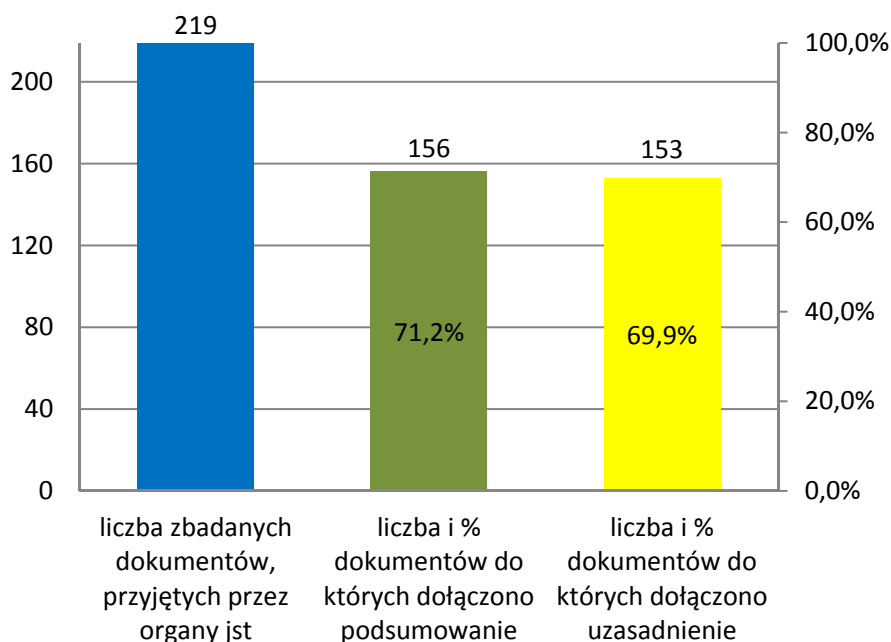
- Zdaniem Wójta Gminy Biała Podlaska „wszystkie procedury opracowania studium i mpzp były prowadzone zgodnie z przepisami. Po przyjęciu końcowej uchwały przez Radę Gminy i skierowaniu jej do organów nadzoru wojewody nie kwestionowano braku opracowania podsumowania. Termin opracowania podsumowania nie jest precyzyjnie określony ustawą”;
- Burmistrz Lewina Brzeskiego wyjaśnił, że w latach 2011–2014 procedury sooś były przeprowadzane wyłącznie przy zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz tworzeniu/ zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. WGKiOŚ⁴⁵ nie uczestnicząc w procedurach z zakresu działalności WBiL⁴⁶ nie posiadał wiedzy o przeprowadzanych sooś, w konsekwencji czego nie sporządzono uzasadnienia do przyjętych dokumentów i nie załączono pisemnego podsumowania zawierającego uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu.

Ponadto:

- W Urzędzie Miasta Gdyni brak pisemnego podsumowania dotyczył czterech dokumentów przyjętych w okresie 2011–2012, z powodu, jak wyjaśniono, niewłaściwej interpretacji przepisów. Ponadto w Urzędzie uznano, na podstawie treści art. 54 ust. 3 uuios, że obowiązek dołączenia uzasadnienia, o którym mowa w art. 42 pkt 2 uuios, nie dotyczy mpzp;
- W Urzędzie Gminy w Bakalarzewie nie przedstawiono w podsumowaniach, dołączonych do uchwalonych w 2014 i 2015 roku czterech mpzp opracowanych dla części obszaru miejscowości Bakalarzewo i Nowa Wieś, propozycji metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień tych dokumentów, co naruszało art. 55 ust. 3 pkt 5 uuios. Wójt Gminy wyjaśnił, że na powyższe braki nie zwrócono uwagi.

Wykres nr 4

Dołączanie do przyjętych dokumentów uzasadnienia i podsumowania

Źródło: Opracowanie własne NIK.

Jako powód nieprawidłowości związanych z brakiem uzasadnienia i podsumowania wskazywano również na przeoczenie pracowników odpowiedzialnych za wykonywanie ww. zadań.

Zdaniem NIK powyższe nieprawidłowości wynikały z niezajomości przepisów uuios lub stosowania tylko upzp.

Ponadto NIK zauważa, że obowiązek dołączenia do przyjętego dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, uzasadnienia zawierającego informacje o udziale społeczeństwa

⁴⁵ Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

⁴⁶ Wydział Budownictwa i Inwestycji.

w postępowaniu (art. 42 pkt 2 uuios) dotyczy także mpzp, bowiem art. 54 ust. 3 uuios nie wyłącza stosowania przepisów uuios w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ww. czynności. Wyłączenie takie dotyczy jedynie obowiązku stosowania zasad wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania projektów mpzp na podstawie uuios i odesłanie w tym zakresie do przepisów upzp. Proces ten nie obejmuje czynności następujących po zakończeniu opiniowania, do których należy również sporządzenie przedmiotowego uzasadnienia.

Informowanie społeczeństwa o przyjęciu dokumentów

Obowiązkiem organu opracowującego projekt dokumentu, zgodnie z art. 43 uuios, jest podanie do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 uuios i podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uuios.

Tylko trzy⁴⁷ na 29 kontrolowanych organów jst (10,3%) podały ww. informacje o wszystkich (łącznie 21) przyjętych dokumentach i wszystkimi, wymaganymi art. 3 pkt 11 uuios, kanałami informacyjnymi. Kolejne pięć organów⁴⁸ nie podało ww. informacji o żadnym przyjętym dokumencie. Wyjaśnienia w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości były różnorodne – w części je kwestionowano powołując się na upzp:

- *Wójt Gminy Biała Podlaska wyjaśnił, że uchwały Rady Gminy o przyjęciu dokumentu publikowane są w dzienniku urzędowym, stąd nie podawano do publicznej wiadomości o przyjęciu dokumentu w inny sposób. Urząd wojewody kwestionuje wszelkie dokumenty, które nie spełniają wymogów prawnych. Uznaliśmy, że publikacja w Dz. Urz. ma charakter ogólnie dostępny i wyczerpała potrzebę przekazania informacji do BIP Urzędu;*
- *Burmistrz Lewina Brzeskiego wyjaśnił, że informacja o przyjęciu dokumentu jest każdorazowo podawana do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie uchwały Rady Miejskiej w Lewinie Brzeskim wraz z załącznikami na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Lewinie Brzeskim. Na tej stronie każdy może zapoznać się z treścią dokumentu;*
- *Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Włocławek wyjaśniła iż, „(...) wszystkie plany miejscowe przekazywane są organom o których mowa w art. 57 i 58 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...) w postaci gotowej (zakończonych) w toku sporządzania – do uzgodnienia zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Użyte określenie w art. 55 ust. 4 uuios „przyjęty dokument” nie musi być tożsame z: „uchwalony dokument”. Może być rozumiane jako: „zakończony dokument”. Do sporządzania projektów planów stosuje się przede wszystkim ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ustawie tej nigdzie nie figuruje obowiązek przekazywania dokumentów planistycznych organom, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), ani tym bardziej nie jest wskazany moment w toku procedury, kiedy należy to zrobić. Czynności oraz etapy związane z procedurą planistyczną, w tym zamieszczaniem ogłoszeń, określa ustawa (...) o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (...). Ustawodawca nie nakłada obowiązku zamieszczenia informacji o przyjętym już (uchwalonym) dokumencie jakim jest miejscowy plan. Każdy z kontrolowanych dokumentów planistycznych spełnia wszystkie wymogi cyt. ustawy. (...) obydwie ustawy w wielu miejscach są z sobą niespójne. Uchwalone dokumenty mpzp są w całości dostępne w internecie. Powyższa argumentacja dotyczy również publikacji informacji o uchwaleniu (przyjęciu) mpzp do publicznej wiadomości. (...) po powzięciu wiedzy o stosowanej obecnie praktyce w innych gminach, zastosujemy się do niej tak w odniesieniu do wcześniejszych planów jak i obecnie sporządzanych (...);*
- *Prezydent Miasta Suwałk, w związku z brakiem podania informacji o przyjęciu sześciu dokumentów i możliwości zapoznania się z ich treścią, wyjaśnił, że postanowienia upzp nie nakładają na Urząd obowiązku takiej publikacji.*

Jako przyczynę zaistniałych nieprawidłowości wskazywano także przeoczenie lub niedopatrzniecie tego obowiązku lub niewłaściwą interpretację przepisów. Ponadto:

⁴⁷ Prezydent Miasta Bydgoszczy, Burmistrz Brodnicy, Burmistrz Wyszkowa.

⁴⁸ Burmistrz Lewina Brzeskiego, Burmistrz Zwierzyńca, Wójt Gminy Biała Podlaska, Wójt Gminy Kościerzyna, Wójt Gminy Łącko.

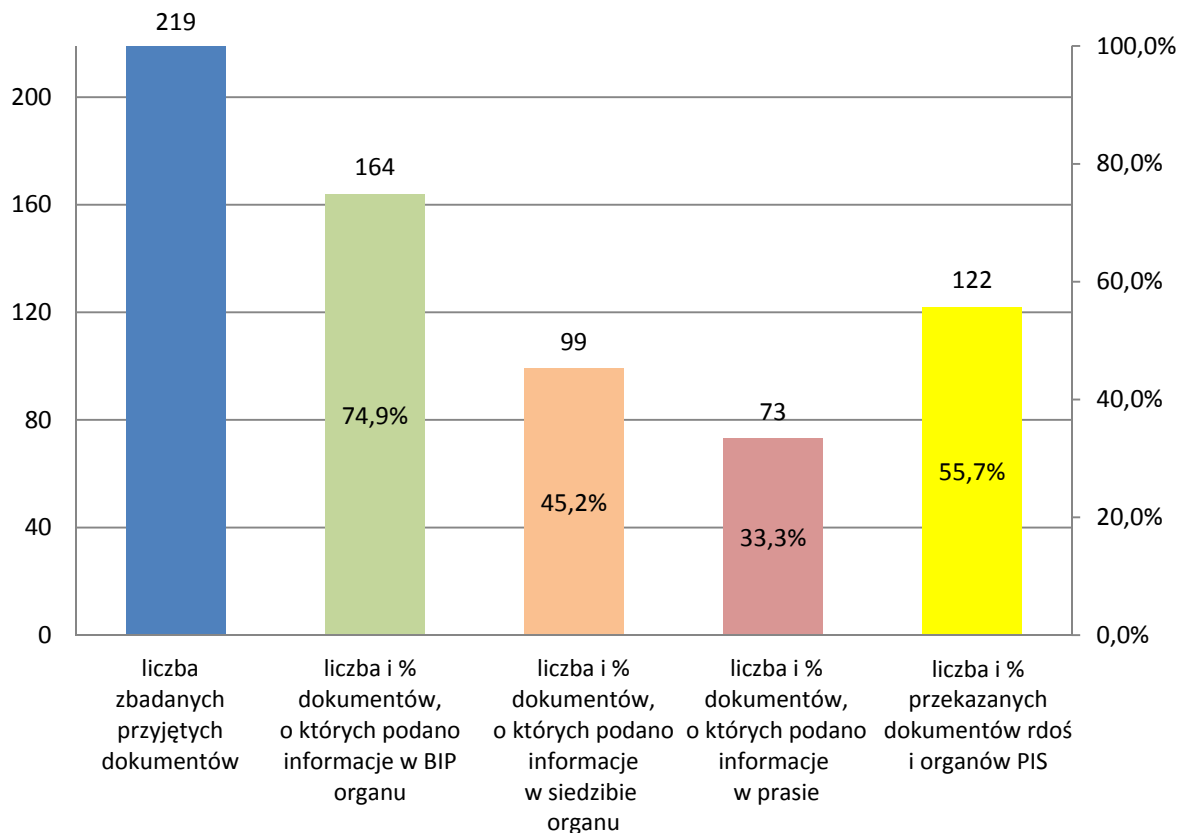
- Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego wyjaśnił, że informacje o przyjętych pięciu programach sektorowych były przekazane przez media, radio itp. Ze względu na brak środków przekazanych na te zadanie przez Wojewodę (opracowanie programu jest zadaniem zleconym przez administrację rządową), nie zlecano typowych ogłoszeń prasowych, ale w relacjach z obrad Sejmiku informacje te były przekazywane społeczeństwu przez środki masowego przekazu.

Z kolei 15 organów jst podało informacje o wszystkich przyjętych dokumentach co najmniej jednym kanałem komunikacji – był to, z jednym wyjątkiem, BIP urzędu.

Łącznie na 219 badanych dokumentów informacje o przyjęciu 164 dokumentów podano w BIP organu lub podmiotu opracowującego projekt dokumentu, o przyjęciu 99 dokumentów podano w siedzibie organu, a o przyjęciu 73 dokumentów podano w prasie o odpowiednim zasięgu. Informacje te podawano w bardzo zróżnicowanych terminach – w tym samym dniu oraz od jednego do 237 dni od dnia przyjęcia dokumentu.

Wykres nr 5

Podawanie do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentów i przekazywanie przyjętych dokumentów do rdoś i organów PIS

Źródło: Opracowanie własne NIK.

Jednocześnie NIK zauważa, że w art. 43 uuióś nie wskazano terminu na poinformowanie społeczeństwa o przyjętych dokumentach. Jest to istotne ze względu na potrzebę zapewnienia społeczeństwu sprawnej informacji ze strony organu o możliwości zapoznania się z przyjętym dokumentem, przy opracowywaniu którego wymagany jest udział społeczeństwa.

Przekazywanie przyjętych dokumentów

Po przyjęciu dokumentów wymagających przeprowadzenia sooś, organ opracowujący projekt dokumentu ma obowiązek, na podstawie art. 55 ust. 4 uuios, przekazania przyjętego dokumentu wraz z podsumowaniem, właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58 uuios (rdoś i PIS), a w przypadku dokumentów planistycznych (mpzp i suikzp) przekazania ich wraz z załącznikami, na podstawie art. 12 ust. 2 i art. 20 ust. 2 upzp, wojewodzie w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi.

Wszystkie kontrolowane organy jst przekazywały właściwemu wojewodzie przyjęte dokumenty planistyczne (łącznie 181) w terminie od jednego do 23 dni od dnia przyjęcia dokumentu.

Nie w pełni prawidłowo kontrolowane organy jst realizowały obowiązek związany z przekazywaniem przyjętych dokumentów rdoś i PIS – tylko 9 na 29 kontrolowanych jst (31,0%) przekazało wszystkie 64 przyjęte dokumenty wraz z posumowaniem. Ponadto:

- *Burmistrz Miasta Biłgoraj przekazał dwa przyjęte dokumenty bez podsumowania, które sporządzono i przekazano właściwym organom w trakcie kontroli NIK, tj. po 4 latach i 2,5 roku od dnia przyjęcia dokumentów.*

Pięć⁴⁹ organów jst nie przekazywało żadnego z przyjętych dokumentów właściwym organom, co wyjaśniano przeoczeniem lub niedopatrzaniem realizacji tego obowiązku, a ponadto:

- *Wójt Gminy Biała Podlaska wyjaśnił, że „Uznaliśmy, że publikacja w Dz. Urz. ma charakter ogólnie dostępny i wyczerpała potrzebę przekazania informacji do organów wymienionych w art. 57 i 58 uuios.”;*
- *Prezydent Miasta Włocławek, który nie przekazał żadnego dokumentu planistycznego wyjaśnił, iż „(...) każdy z siedmiu badanych planów był przesyłany do Wojewody w celu stwierdzenia ich zgodności z przepisami prawa. Taka zgodność była w każdym przypadku stwierdzana. Do sporządzania projektów planów stosuje się przede wszystkim ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W ustawie tej nigdzie nie figuruje obowiązek przekazywania dokumentów planistycznych organom, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...). Czynności oraz etapy związane z procedurą planistyczną, określa ustawa (...) o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z tą ustawą ustawodawca nie nakłada obowiązku przekazywania przyjętego dokumentu jakim jest miejscowy plan organom o których mowa w art. 57 i 58 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...). Natomiast każdy z tych planów był przekazywany do tych organów w celu opiniowania i uzgadniania w toku procedury sporządzania planów. Każdy z kontrolowanych dokumentów planistycznych spełniał wszystkie wymogi cyt. ustawy. (...) żaden z organów opiniujących nie wskazywał na obowiązek przekazywania planów zagospodarowania przestrzennego wraz z podsumowaniem, po ich przyjęciu, organowi właściwemu w sprawach uzgadniania i opiniowania w ramach sooś (...).”*

Organy jst przekazały do rdoś i PIS łącznie 122 na 219, tj. 55,7% przyjętych dokumentów (w tym dziewięć dokumentów bez podsumowań). Tak więc blisko połowa przyjętych dokumentów nie została przekazana właściwym organom. Jako przyczynę zaistniałych nieprawidłowości wskazywano przeoczenie lub niedopatrzanie tego obowiązku, a także niewłaściwą interpretację przepisów.

Dokumenty przekazywano w bardzo zróżnicowanych terminach – od jednego do 236 dni od dnia przyjęcia dokumentu.

Podane wyżej nieprawidłowości i ich przyczyny, dotyczące dokumentów planistycznych, kolejny raz wskazują na stosowanie przez niektóre organy jst przepisów upzp bez uwzględnienia przepisów uuios.

⁴⁹ Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego, Wójt Gminy Biała Podlaska, Wójt Gminy Kościerzyna, Wójt Gminy Łąck, Wójt Gminy Lubniany.

3.2.3. Prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, w szczególności dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Przygotowanie organizacyjne

W GDOŚ prowadzenie PDWD powierzono wyznaczonym wydziałom oraz przypisano ich pracownikom. Prace nad procedurą, regulującą zasady odpowiedzialności, kompetencje i zasady komunikacji między komórkami organizacyjnymi w procesie udostępniania informacji, zasady udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, trwały od 2012 r. i planowano jej wdrożenie w 2015 r.

We wszystkich skontrolowanych urzędach marszałkowskich prowadzenie PDWD przypisano wyznaczonym komórkom organizacyjnym oraz ich pracownikom. Natomiast w urzędach gmin zadania związane z prowadzeniem PDWD przypisano wyznaczonym komórkom organizacyjnym i ich pracownikom tylko w 12 spośród 23 skontrolowanych jednostek⁵⁰.

Prowadzenie PDWD

W 13 spośród 29 kontrolowanych jst, PDWD prowadzono przy wykorzystaniu aplikacji Ekoportal⁵¹, a w 14 – przy wykorzystaniu innych portali internetowych⁵² oraz własnych stron internetowych. W Urzędzie Miasta w Drohiczynie oraz w Urzędzie Gminy w Bakalarzewie⁵³ – wbrew obowiązkowi – nie prowadzono PDWD. Z wyjaśnień udzielnych przez pracowników wyżej wymienionych dwóch Urzędów wynika, że przyczyną tego stanu rzeczy był natłok innych zadań oraz brak wiedzy o konieczności prowadzenia wykazu. Ponadto:

- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie było możliwości wyszukiwania informacji poprzez parametry określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie⁵⁴, tj. numer karty informacyjnej, rok wydania dokumentu, rodzaj dokumentu, nazwa dokumentu, temat dokumentu. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Dyrektor Departamentu Środowiska w tym Urzędzie podali w wyjaśnieniach, że wynikało to z zapisywania wytworzonych dokumentów w plikach w formacie PDF, w których nie ma możliwości przeglądania ich zawartości przy pomocy opcji wyszukiwania. Ponadto poinformowali, że przystąpiono do przygotowania odpowiednich procedur w celu udostępnienia możliwości wyszukania informacji poprzez wszystkie parametry określone w ww. rozporządzeniu.*

Do badanych jednostek złożono 2.602 wnioski o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie – głównie do urzędów marszałkowskich – 2.139. Decyzje odmawiające udostępnienia informacji – w liczbie 25, zostały wydane w trzech urzędach marszałkowskich. W kontrolowanym okresie:

- *Marszałek Województwa Podlaskiego oraz Marszałek Województwa Opolskiego nie zamieścili w PDWD danych o żadnej z odpowiednio trzech i dziewięciu ww. decyzji;*
- *Marszałek Województwa Pomorskiego nie zamieścił w PDWD danych o trzech z 10 ww. decyzji, a karty informacyjne o pozostałych siedmiu decyzjach zamieścił w terminie od 321 do 436 dnia od ich wytworzenia.*

Łącznie w PDWD nie zamieszczono w badanym okresie danych o 15 z 22 badanych decyzji odmawiających udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, tj. 68,2%. Dane te zostały zamieszczone w trakcie kontroli NIK.

⁵⁰ Urząd Miasta Gdynia, Urząd Miasta Puławy, Urząd Miasta Włocławek, Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim, Urząd Miejski w Mszczonowie, Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Gminy Kolno, Urząd Gminy Kościerzyna, Urząd Gminy w Łącku, Urząd Gminy w Łubnianach, Urząd Gminy w Stegnie.

⁵¹ Ekoportal.gov.pl

⁵² Np. www.sios.pl; www.ekokarty.pl.

⁵³ PDWD uruchomiono w trakcie kontroli NIK w dniu 18 czerwca 2015 r.

⁵⁴ Dz.U. Nr 186, poz. 1249.

W 27 na 28 skontrolowanych urzędów (96,4%), które prowadziły PDWD, stwierdzono nieprawidłowości polegające na niezamieszczeniu w tym wykazie wymaganych kart informacyjnych w dokumentach dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowiska.

W GDOŚ nie wprowadzono do PDWD 11 spośród 14 skontrolowanych kart informacyjnych (dziewięć z tych kart wprowadzono dopiero w czasie kontroli NIK), dwie karty informacyjne zamieszczono po upływie 356 i 399 dni od wytworzenia dokumentów. Zastępca Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wyjaśnił m.in., że rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie „nie precyzuje terminu w jakim organ zobowiązany jest utworzyć, wypełnić i opublikować informacje w publicznie dostępnym wykazie danych. Takiej regulacji nie ma także w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ani w żadnym innym akcie prawnym. W związku z tym nie można stwierdzić, że organ, publikując dane z opóźnieniem, nawet znacznym, narusza jakiś konkretny przepis.(...) Do prowadzenia Publicznie dostępnego wykazu danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wykorzystywana jest aplikacja Wykaz2, utrzymywana i administrowana przez Ministerstwo Środowiska. Tym samym z uwagi na niezależnego operatora narzędzia, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie ma wpływu na awarie systemu i czas ich naprawy, przekłada się na sprawne prowadzenie rejestru. Obecnie już od kilku miesięcy niemożliwe jest wykorzystywanie modułu eksportu – importu kart co skutkuje koniecznością ręcznego uzupełniania kart informacyjnych, znacznie opóźniając ich przygotowanie i publikację”.

NIK nie może zgodzić się z wyjaśnieniami Zastępcy Generalnego Dyrektora, że organ publikując w dowolnym terminie dane o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie nie narusza przepisów. Postanowienia działu II uuios jednoznacznie zobowiązują organy administracji do udostępnienia każdemu informacji o środowisku i jego ochronie znajdujących się w ich posiadaniu – na pisemny wniosek w ciągu maksymalnie jednego lub dwóch miesięcy, a bez pisemnego wniosku, informacji niewymagających wyszukiwania. Natomiast dokumenty, których dane są zamieszczane w publicznie dostępnych wykazach, o których mowa w art. 21 ust. 1 uuios, udostępnia się w dniu złożenia wniosku (art. 14 ust. 3 uuios). Brak zamieszczenia danych o dokumentach albo późne, w stosunku do wytworzenia dokumentu, zamieszczenie danych o dokumentach w publicznie dostępnych wykazach, powoduje ograniczenie w dostępie społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochronie.

W PDWD kontrolowanych urzędów marszałkowskich nie zamieszczono łącznie danych o 130 spośród 173, tj. 75,1%, badanych dokumentów, związanych z przeprowadzaniem strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w:

- *Urządzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego – nie zamieszczono informacji o żadnym z 15 skontrolowanych takich dokumentów, ze względu, jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Środowiska, na zbyt małą liczbę pracowników w stosunku do realizowanych zadań;*
- *W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego – nie zamieszczono informacji o żadnym z 25 skontrolowanych dokumentów, ze względu, jak wyjaśniali Wicemarszałek Województwa Opolskiego oraz Dyrektor Departamentu Środowiska, na przeoczenie tego obowiązku z powodu dużej liczby spraw, jak też brak odpowiednich szkoleń pracowników zastępujących w czasie absencji osoby odpowiedzialne za wprowadzanie danych, skutkujący odmienną interpretacją aktów prawnych.*

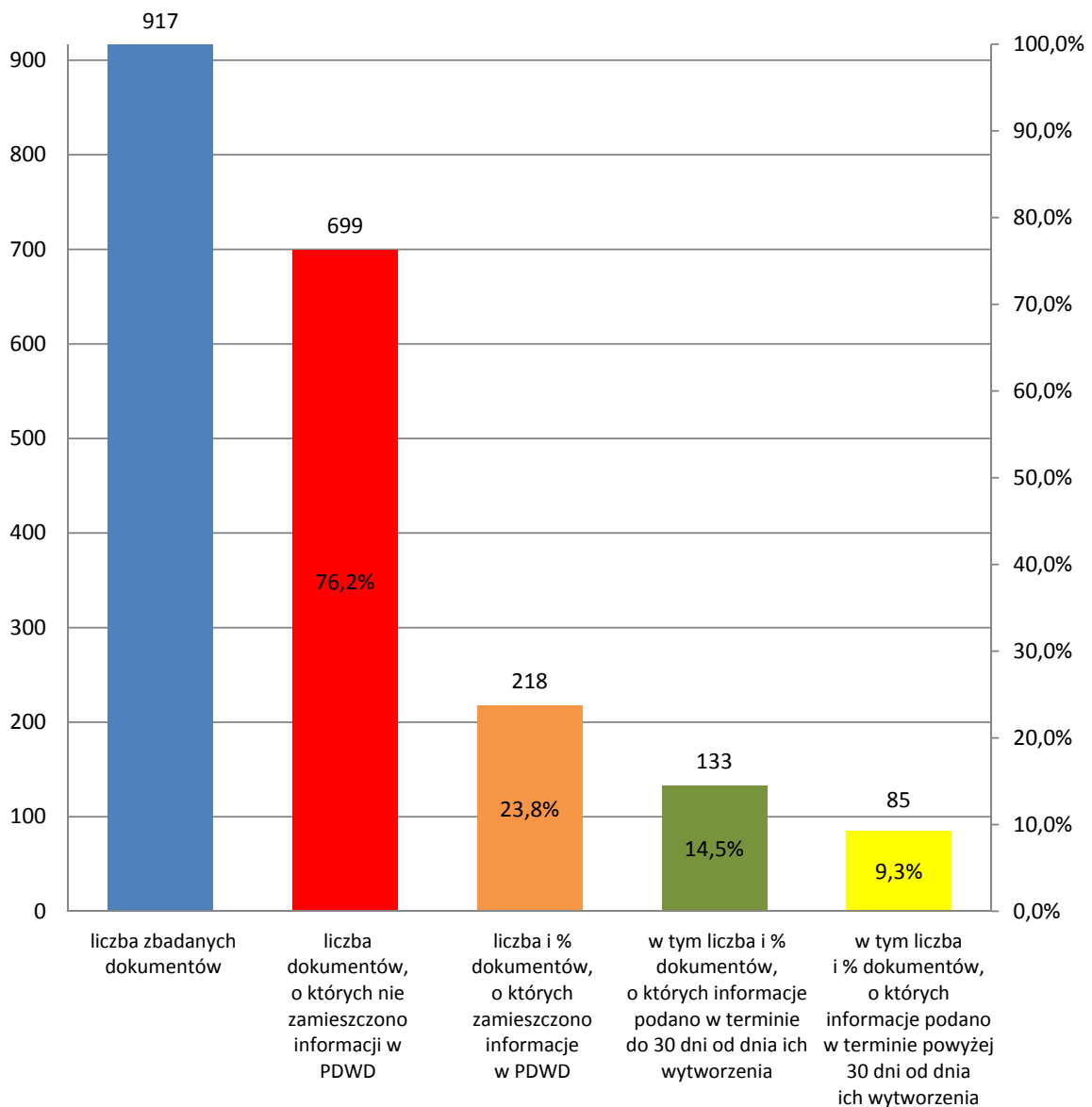
Dane o 16 z 43 pozostałych dokumentów (74,4%) zamieszczono po dłuższym okresie od dnia ich wytworzenia – nawet 246 czy 318⁵⁵ dni. W trakcie kontroli NIK zamieszczono dane o 50 dokumentach.

⁵⁵ Odpowiednio: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W dziewięciu⁵⁶ spośród 21 urzędów gmin (42,9%), które prowadziły PDWD, nie wprowadzono do wykazu ani jednej z wymaganych kart informacyjnych o dokumentach związanych z przeprowadzaniem sooś. Spośród pozostałych 12 urzędów, jedynie w Urzędzie Miasta Puławy zamieszczono wszystkie wymagane karty informacyjne o dziewięciu zbadanych dokumentach. Łącznie, w skontrolowanych urzędach gmin nie zamieszczono w PDWD informacji o 558 (76,4%) spośród 730 skontrolowanych dokumentów dotyczących sooś. Dane o 67 ze 172 pozostałych dokumentów (40,0%) zamieszczono po dłuższym okresie od dnia ich wytworzenia – nawet po 506, 612 i 759⁵⁷ dniach. W trakcie kontroli NIK zamieszczono w PDWD dane o 123 dokumentach.

Wykres nr 6

Prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie

Źródło: Opracowanie własne NIK.

⁵⁶ Urząd Miejski w Kluczborku, Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim, Urząd Miejski w Suwałkach, Urząd Miejski w Wyszowie, Urząd Miejski w Zwierzyńcu, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy Kolno, Urząd Gminy w Łambinowicach, Urząd Gminy w Stegnie.

⁵⁷ Odpowiednio: Urząd Miasta Gdynia, Urząd Gminy Kościerzyna, Urząd Miasta Biłgoraj.

Jako przyczyny nieprawidłowości wskazywano na brak, w przepisach prawnych, terminu na zamieszczenie kart informacyjnych w PDWD oraz m.in. brak wiedzy o obowiązku zamieszczania danych w PDWD, „niedostatecznym powiadomieniem przez ustawodawcę o obowiązku prowadzenia PDWD przez organy”, zbyt dużą liczbą obowiązków ciążących na pracownikach i spowodowanym tym przeoczeniem powyższego obowiązku, stosowaną w gminie praktyką bezpośredniego ogłaszania na tablicy ogłoszeń w urzędzie i przez sołtysów. Ponadto:

- *Sekretarz Miasta Biłgoraj wyjaśnił: „(...) Cała procedura planistyczna (...) została przeprowadzona zgodnie z przepisami. Natomiast dodatkowe zamieszczanie informacji w PDWD jest dla Urzędu procedurą bardzo uciążliwą ze względu na ich ilość i moim zdaniem nie ułatwia społeczeństwu zasięgnięcia odpowiednich informacji z tego źródła. Powinny być zamieszczane informacje najistotniejsze i najważniejsze”.*

W dniu 9 października 2015 r. Sejm RP przyjął ustawę o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw, dodając do art. 21 zmienianej ustawy, ust. 4 w brzmieniu: „Dane, o których mowa w ust. 2, są zamieszczane w publicznie dostępnych wykazach w terminie 14 dni od dnia odpowiednio wytworzenia dokumentów, o których mowa w ust. 1, albo przekazania ich władzom publicznym właściwym do ich udostępnienia”. W uzasadnieniu do wprowadzenia tej zmiany, stwierdzono: „NIK w trakcie kontroli obowiązku zamieszczania przez organy administracji danych w publicznie dostępnych wykazach danych zauważył, że organy te nie mają w ustawie wyznaczonego terminu na zamieszczenie ww. danych. Z tego powodu niejednokrotnie dane zamieszczane są w wykazach po długim czasie od ich wytworzenia. NIK w wystąpieniu pokontrolnym sformułował wnioski *de lege ferenda*, które m.in. nakazują ustawodawcy rozwiązanie tego problemu⁵⁸. Wobec powyższego w projekcie wprowadzono art. 21 ust. 4 określający 14-dniowy termin na zamieszczenie danych w wykazach od momentu ich wytworzenia bądź od momentu przekazania ich organowi właściwemu do ich udostępnienia”.

- *W Urzędzie Miasta Bydgoszczy PDWD prowadzony był do 2012 r. przy wykorzystaniu bazy INFOOS, administrowanej przez Ministerstwo Środowiska. Zasoby zgromadzone w tej bazie w czasie prowadzenia kontroli nie były dostępne. W dniu 8 kwietnia 2010 r. Dyrektor Departamentu Informacji o Środowisku w GDOŚ poinformował Prezydenta Miasta Bydgoszczy m.in., że baza INFOOS nie będzie rozwijana oraz, że baza ta wraz z informacją w niej zgromadzoną będzie utrzymywana bezterminowo na serwerze Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Natomiast, w toku kontroli, Generalny Dyrektor wyjaśnił, że system INFOOS zrealizowano w Ministerstwie Środowiska, tym samym GDOŚ nie będąc właścicielem systemu, nigdy nie była właściwa do administrowania i zarządzania nim. Z wyjaśnień, udzielonych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska – Głównego Konserwatora Przyrody, wynika, że baza INFOOS, w okresie kilku lat, bywała okresowo niedostępna ze względu na liczne problemy techniczne i awarie. Jednocześnie Podsekretarz Stanu poinformował, że Ministerstwo Środowiska, we współpracy z GDOŚ, analizuje techniczne możliwości migracji całości danych zawartych w bazie INFOOS do aplikacji Wykaz.*

Również funkcjonowanie aplikacji Wykaz nie zapewniało bieżącego dostępu do PDWD. Na problemy z jej funkcjonowaniem zwrócono uwagę w Urzędzie Miejskim w Brodnicy, wyjaśniając przyczyny niezamieszczenia lub późnego zamieszczenia danych w PDWD. Na problemy techniczne wskazał także Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, stwierdzając: „Obecnie już od kilku miesięcy niemożliwe jest wykorzystywanie modułu eksportu – importu kart co skutkuje koniecznością ręcznego uzupełniania kart informacyjnych, znacznie opóźniając ich przygotowanie i publikację”.

⁵⁸ Wniosek sformułowano w wyniku kontroli P/09/112 „Zapewnienie obywatelom udziału w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska”.

NIK zauważa, że w opublikowanym przez GDOŚ dokumencie pt.: „Zarządzanie informacją o środowisku – przewodnik”⁵⁹, prowadzenie publicznie dostępnych wykazów danych – rejestrów zawierających metainformacje o środowisku i jego ochronie (dane o danych), określono jako jedną z form upowszechniania, czyli aktywnego udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie: „Publicznie dostępne wykazy danych zasadniczo ułatwiają dostęp do opisanych w nich dokumentów – poprawiają standard obsługi w zakresie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, usprawniając przebieg procesu udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie będących w posiadaniu urzędu poprzez usprawnienie procesu przepływu informacji w relacji urząd – klient zewnętrzny oraz pomiędzy komórkami organizacyjnymi urzędu. Wykazy mają za zadanie ułatwienie orientacji w zakresie dokumentacji będącej w dyspozycji organu i dotarcia przez zainteresowanego do konkretnego dokumentu, a więc do realizacji dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie poprzez indywidualny wniosek – dostarczają informacji o dokumentach i są swego rodzaju wskazówką, jak i gdzie szukać”⁶⁰.

Niezamieszczanie, albo późne zamieszczanie danych w PDWD, jak również brak dostępu do danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie zgromadzonych w bazie danych INFOOS, stanowiło, w ocenie NIK, ograniczenie prawa obywateli do informacji o stanie i ochronie środowiska, wyrażonego w art. 74 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁶¹. NIK ocenia negatywnie postępowanie kontrolowanych organów w tym zakresie.

⁵⁹ <http://www.gdos.gov.pl/zarzadzanie-informacja-o-srodowisku-przewodnik>

⁶⁰ Ibidem s. 11.

⁶¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

4.1 Przygotowanie kontroli

Kontrola poprzedzona została analizą stanu prawnego, skarg, doniesień medialnych, dostępnych dokumentów, opracowań oraz wyników dotychczasowych kontroli NIK. Podjęto ją z inicjatywy własnej NIK, w ramach priorytetu – *Zachowanie dziedzictwa narodowego, zasobów naturalnych i ładu przestrzennego*.

Kontrolą objęte zostały organy jednostek samorządu terytorialnego stopnia wojewódzkiego i gminnego działające na terenie sześciu województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, mazowieckiego, opolskiego, podlaskiego oraz pomorskiego. Kontrolą objęto Generalną Dyрекcyj Ochrony Środowiska, sześć urzędów marszałkowskich oraz 23 urzędy gmin, wybranych przy zastosowaniu, przede wszystkim, kryterium wielkości gminy oraz liczby przyjętych dokumentów, których opracowanie wymagało przeprowadzenia sooś.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych NIK pozyskała z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, informacje o liczbie postępowań dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przeprowadzonych przez poszczególnych regionalnych dyrektorów ochrony środowiska.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W kontroli udział wzięło sześć jednostek organizacyjnych NIK: Departament Środowiska, oraz pięć Delegatur NIK (w: Białymstoku, Gdańsku, Lublinie, Opolu i Warszawie). Każda z Delegatur NIK uczestnicząca w kontroli przeprowadziła kontrole w jednym urzędzie marszałkowskim oraz w czterech urzędach gmin. Departament Środowiska przeprowadził kontrolę w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, jednym urzędzie marszałkowskim oraz trzech urzędach gmin. Wykaz podmiotów, objętych kontrolą oraz jednostek organizacyjnych NIK przeprowadzających czynności kontrolne, zawiera Załącznik 5.3.

Sporządzono 30 wystąpień pokontrolnych. Do dwóch z nich wniesiono zastrzeżenia. Sześć zastrzeżeń wniósł Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a dwa zastrzeżenia – Marszałek Województwa Mazowieckiego. Uchwałą Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 24 listopada 2015 r. uwzględniono częściowo dwa oraz oddalono cztery zastrzeżenia Generalnego Dyrektora. Uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej NIK z dnia 7 października 2015 r. uwzględniono obydwie zastrzeżenia Marszałka Województwa Mazowieckiego.

W wystąpieniach pokontrolnych sformułowano ogółem 115 wniosków pokontrolnych, z czego na dzień 8 stycznia 2016 r. zrealizowano 78 wniosków, zaś 31 wniosków znajdowało się w trakcie realizacji.

Do Generalnego Dyrektora Inspektora Ochrony Środowiska wnioskowano o: uwzględnianie w zawieranych umowach zapisów o przeniesieniu praw autorskich do utworów wytworzonych w ramach realizacji umów oraz określanie warunków odbioru przedmiotu umowy; podjęcie działań mających na celu doprowadzenie do wpisania postanowień o przeniesieniu praw autorskich do czterech umów opisanych w nieprawidłowościach punktu III.1; wprowadzanie do PDWD danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie bezzwłocznie po wytworzeniu tych dokumentów.

Do marszałków województw wnioskowano m.in. o: terminowe przekazywanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska corocznych informacji o prowadzonych ooś i sooś, bezzwłoczne sporządzanie i umieszczanie kart informacyjnych w publicznie dostępnym wykazie danych

zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, każdorazowe przekazywanie, regionalnym dyrektorom ochrony środowiska oraz właściwym organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przyjętych dokumentów poddanych sooś wraz z podsumowaniem, .

Do prezydentów i burmistrzów miast oraz wójtów wnioskowano m.in. o: zorganizowanie pracy w kierowanym urzędzie w sposób zapewniający właściwą realizację zadań związanych z przeprowadzaniem strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz prowadzeniem publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, bezzwłoczne zamieszczanie, w powyższym wykazie, danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz o uzupełnienie wykazu o brakujące dane, przekazanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska nieprzekazanych informacji o strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, sporządzanie uzasadnień do projektów dokumentów wymagających udziału społeczeństwa w zakresie wskazanym w art. 42 pkt 2 uuios, oraz podsumowań dla projektów takich dokumentów i o ich przekazywanie organom wymienionym w art. 57 i 58 uuios.

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne:

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska poinformował o uwzględnieniu w zawieranych umowach zapisów o przeniesieniu praw autorskich do utworów wytworzonych w ramach realizacji umów oraz określaniu warunków odbioru przedmiotu umowy, podjęciu działań w celu bezkosztowego uregulowania praw dotyczących wykorzystywania utworów powstałych w wyniku realizacji wskazanych umów, wprowadzeniu w GDOŚ rozwiązań umożliwiających bezzwłoczną publikację danych w procedurze udostępniania informacji oraz dokonanie przeglądu dotychczas wprowadzonych informacji w publicznie dostępnym wykazie danych i ich uzupełnienie w przypadku stwierdzenia różnic.

Marszałkowie województw poinformowali o wprowadzeniu procedury zamieszczania kart w PDWD, mającej na celu bieżące wprowadzanie danych do PDWD oraz zapewnienie właściwego dostępu do zamieszczonych w nim danych, wyznaczeniu w urzędzie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za przekazywanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska corocznych informacji o sooś. Marszałkowie województw poinformowali także o działaniach mających zapewnić przekazywanie, regionalnym dyrektorom ochrony środowiska oraz właściwym organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przyjętych dokumentów poddanych sooś wraz z podsumowaniem oraz wywiązywanie się z obowiązku uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z powołanymi do tego organami.

Prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie poinformowali m.in. o podjęciu działań w celu wprowadzenia zmian organizacyjnych w pracy kierowanych urzędów, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, o podjęciu działań mających na celu terminowe przekazywanie Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska pełnych informacji o sooś, przekazywanie właściwym organom przyjętych dokumentów poddanych sooś wraz z podsumowaniem. Poinformowali także o podjętych działaniach mających na celu bieżące zamieszczanie danych w PDWD.

5.1. Charakterystyka stanu prawnego

Uregulowania dotyczące przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko określone zostały w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*⁶², a w części dotyczącej udziału społeczeństwa w opracowywaniu i przyjmowaniu dokumentów planistycznych, także w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁶³.

Przepisy o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie stanowią transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG⁶⁴; zwaną „dyrektywą 2003/4/WE” oraz wdrażają postanowienia Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.⁶⁵, zwaną „Konwencją z Aarhus”.

Przepisy w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko transponują także uregulowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko⁶⁶, zwaną „dyrektywą 2001/42/WE” oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁶⁷, zwaną „Dyrektywą Siedliskową” (zmieniona dyrektywą 97/62/WE) w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Ponadto uregulowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko transponują przepisy konwencji sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym⁶⁸, zwaną „Konwencją z Espoo”.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 46 ustawy przeprowadzenia oceny wymagają projekty:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego, zwane dalej „dokumentami planistycznymi”;
- 2) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa,

⁶² Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.

⁶³ Dz.U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.

⁶⁴ Dz.U.UE L 41 z 14.02.2003, str. 26; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 375.

⁶⁵ Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706.

⁶⁶ Dz.U.UE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157.

⁶⁷ Dz.U.UE L 206 z 21.05.1992, str. 7; Dz.U.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102.

⁶⁸ Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110.

turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zwane dalej „dokumentami sektorowymi”;

- 3) polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Przeprowadzenie sooś jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko (art. 47 uuios).

Przeprowadzenie sooś jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 (art. 50 uuios).

Lista przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określona została w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁶⁹.

Odstąpienie od przeprowadzenia sooś

Możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia sooś, jeżeli organ jest opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko (art. 48 ust. 1 uuios).

Odstąpienie jednak od przeprowadzenia sooś dla projektów dokumentów planistycznych może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów (art. 48 ust. 1a uuios), a dla dokumentów sektorowych może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy (art. 48 ust. 2 uuios). Przepis art. 48 ust. 1a obowiązuje od 20 lipca 2010 r.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 48 ust. 1, wymaga uzasadnienia zawierającego informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 (art. 48 ust. 3 uuios), a organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, zobowiązany jest podać informację o odstąpieniu od przeprowadzenia sooś do publicznej wiadomości bez zbędnej zwłoki (art. 48 ust. 4 uuios). Należy jednak zauważyć, że ww. przepis nie uwzględnia projektów dokumentów planistycznych (art. 46 pkt 1 uuios).

Prognoza oddziaływania na środowisko

Organ przeprowadzający sooś ma obowiązek sporządzić prognozę oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 1 uuios), której zakres określony został w art. 51 ust. 2 uuios. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna m.in.:

- 1) zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu i jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

⁶⁹ Dz.U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.

- 2) określać, analizować i oceniać:
  - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizowanego projektu,
  - stan środowiska na obszarze objętym przewidywanym znacznym oddziaływaniem,
  - przewidywane znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na poszczególne elementy środowiska, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniem na te elementy;
- 3) przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, uzgadnia z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie (art. 53 uuios).

Opiniowanie, udział społeczeństwa i przyjęcie dokumentu

Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 uuios, ma obowiązek poddania projektu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy, o których mowa w art. 57 i 58 (art. 54 ust. 1 uuios) oraz zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w soos (art. 54 ust. 2 uuios), poprzez:

- 1) podanie bez zbędnej zwłoki do publicznej wiadomości informację o (art. 39 ust. 1 uuios):
  - przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
  - możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy (do której zgodnie z art. 39 ust. 2 uuios należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki oraz dostępne w terminie składania uwag i wniosków stanowiska innych organów) oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
  - możliwości składania uwag i wniosków,
  - sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania,
  - organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków,
  - postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli jest prowadzone;
- 2) rozpatrzenie uwag i wniosków złożonych w terminie oraz dołączenie do przyjętego dokumentu uzasadnienia zawierającego informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 42 uuios);
- 3) podanie do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 oraz podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 (art. 43 uuios).

Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów, o których mowa w art. 57 i 58, oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 55 ust. 1 uuios), z tym że projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁷⁰, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 (art. 55 ust. 2 uuios).

Zgodnie z art. 55 ust. 4 uuios organ opracowujący projekt dokumentu ma obowiązek przekazania przyjętego dokumentu wraz z podsumowaniem, o którym mowa w ust. 3, właściwemu organom, o których mowa w art. 57 i 58.

Na podstawie art. 57 i 58 uuios organami właściwymi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach prowadzonych przez organy jst soos jest regionalny dyrektor ochrony środowiska oraz państwowy wojewódzki inspektor sanitarny (PWIS) oraz, w przypadku gdy planowana realizacja danego dokumentu dotyczy obszarów morskich, także dyrektor urzędu morskiego. Gdy planowana realizacja danego dokumentu obejmuje obszar więcej niż dwóch województw, właściwymi organami zamiast ww. organów wojewódzkich są Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Główny Inspektor Sanitarny. Ponadto w przypadku opiniowania i uzgadniania w ramach soos miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zamiast PWIS właściwym organem jest państwowy powiatowy inspektor sanitarny (PPIS). Generalny Dyrektor jest także organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji publicznej.

Zasady opiniowania i udziału społeczeństwa w przyjmowaniu dokumentów planistycznych określone zostały w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co przedstawiono poniżej.

Zgodnie z art. 11 upzp wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, m.in.:

- 1) ogłasza w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących studium, nie krótszy jednak niż 21 dni od dnia ogłoszenia (pkt 1);
- 2) zawiadamia na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium (pkt 2);
- 3) sporządza projekt studium rozpatrując wnioski, o których mowa w pkt 1, uwzględniając ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa (pkt 4);
- 4) uzyskuje od gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej opinię o projekcie studium (pkt 5);
- 5) występuje o uzgodnienie projektu studium z zarządem województwa w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i z wojewodą w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1, oraz występuje o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie studium m.in. do:

⁷⁰ Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.

- dyrektora właściwego urzędu morskiego w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,
  - regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
  - właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego (pkt 6),
- 6) wprowadza zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień (pkt 9);
  - 7) ogłasza w sposób określony w pkt 1, o wyłożeniu projektu studium do publicznego wglądu na okres co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyklada ten projekt do publicznego wglądu oraz publikuje na stronach internetowych urzędu gminy na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w tym projekcie studium rozwiązaniami (pkt 10);
  - 8) wyznacza w ogłoszeniu, o którym mowa w pkt 10, termin, w którym osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wносить uwagi dotyczące projektu studium, nie krótszy niż 21 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia studium (pkt 11);
  - 9) przedstawia radzie gminy do uchwalenia projekt studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag, o których mowa w pkt 11 (pkt 12).

Wzory ogłoszeń/obwieszczeń o przystąpieniu do sporządzania studium i o wyłożeniu projektu studium, wykazu złożonych wniosków do studium, wykazu opinii do projektu studium, protokołu z przeprowadzenia dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami oraz wykazu uwag wniesionych do wyłożonego projektu studium określone zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy⁷¹.

W przypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po przyjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu sporządza projekt planu zgodny m.in. z zapisami studium (art. 15 ust. 1 upzp) oraz zgodnie z art. 17 upzp:

- 1) ogłasza w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania mpzp, określając formę, miejsce i termin składania wniosków do planu, nie krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia (pkt 1);
- 2) zawiadamia, na piśmie, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu (pkt 2);
- 3) sporządza projekt mpzp rozpatrując wnioski, o których mowa w pkt 1, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (pkt 4);
- 4) występuje m.in. o:
  - a) opinie o projekcie planu do:
    - gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej,
    - regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
    - właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, oraz

⁷¹ Dz.U. Nr 118, poz. 1233.

- b) uzgodnienie projektu planu m.in. z:
- wojewodą, zarządem województwa, zarządem powiatu w zakresie odpowiednich zadań rządowych i samorządowych,
  - organami właściwymi do uzgadniania projektu planu na podstawie przepisów odrębnych,
  - dyrektorem właściwego urzędu morskiego w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani (pkt 6);
- 5) wprowadza zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień oraz ogłasza, w sposób określony w pkt 1, o wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wykląda ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami (pkt 9);
- 6) wyznacza w ogłoszeniu, o którym mowa w pkt 9, termin, w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu planu, nie krótszy niż 14 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia projektu planu (pkt 11);
- 7) rozpatruje uwagi, o których mowa w pkt 11, w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia upływu terminu ich składania (pkt 12);
- 8) wprowadza zmiany do projektu planu miejscowego wynikające z rozpatrzenia uwag, o których mowa w pkt 11, a następnie w niezbędnym zakresie ponawia uzgodnienia (pkt 13);
- 9) przedstawia radzie gminy projekt planu miejscowego wraz z listą nieuwzględnionych uwag, o których mowa w pkt 11 (pkt 14).

Należy zwrócić uwagę, że na podstawie art. 17 pkt 4 i 6 upzp organ jst ma obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko i przedstawienia projektu dokumentu wraz z prognozą do zaopiniowania w trybie art. 54 ust. 1 uuios, nawet jeżeli uzgodnił w trybie art. 48 ust. 1 uuios odstąpienie od soos.

Wzory ogłoszeń/obwieszczeń o przystąpieniu do sporządzenia mpzp i o wyłożeniu projektu mpzp, wykazu wniosków do mpzp, wykazu opinii do projektu mpzp, wykazu uzgodnień projektu mpzp, protokołu z przeprowadzenia dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie mpzp rozwiązaniami oraz wykazu uwag wniesionych do wyłożonego projektu mpzp określone zostały w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego⁷².

Zgodnie z art. 18 upzp uwagi do projektu mpzp może wnieść każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu, wyłożonym do publicznego wglądu, o którym mowa w art. 17 pkt 9, wnosząc je na piśmie w terminie wyznaczonym w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 17 pkt 11. Możliwe jest także wniesienie uwag w postaci elektronicznej po spełnieniu wymagań określonych w ust. 3.

Uchwała rady gminy w sprawie uchwalenia mpzp obowiązuje od dnia wejścia w życie w niej określonego, jednak nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w dzienniku urzędowym województwa, oraz podlega publikacji na stronie internetowej gminy (art. 29 upzp),

⁷² Dz.U. Nr 164, poz. 1587.

a wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi rejestr planów miejscowych oraz wniosków o ich sporządzenie lub zmianę, gromadzi materiały z nimi związane oraz odpowiada za przechowywanie ich oryginałów, w tym również uchylonych i nieobowiązujących (art. 31 ust. 1 upzp).

Ww. organy mają obowiązek przekazać staroście kopię uchwalonego studium lub mpzp, nie później niż w dniu jego wejścia w życie (art. 31 ust. 2 upzp), a wojewodzie uchwałę o uchwaleniu studium lub mpzp wraz z załącznikami i dokumentacją prac planistycznych (art. 12 ust. 2 i art. 20 ust. 2 upzp), w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi.

Każdy ma prawo wglądu do studium lub mpzp oraz otrzymania z nich wypisów i wyrysów (art. 30 upzp).

Do obowiązków wójta, burmistrza lub prezydenta miasta należy ocena aktualności studium i mpzp poprzez dokonanie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy i ocenę postępów w opracowywaniu mpzp, a także opracowanie wieloletnich programów ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, a następnie przekazuje, co najmniej raz w kadencji rady gminy, wyniki tych analiz, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 (art. 32 ust. 1 i 2 upzp).

Po podjęciu przez sejmik województwa uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego województwa marszałek województwa kolejno (art. 41 upzp):

- 1) ogłasza w prasie ogólnopolskiej oraz przez obwieszczenie w urzędach gmin, starostwach powiatowych, urzędzie marszałkowskim i urzędzie wojewódzkim o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących planu, nie krótszy niż 3 miesiące od dnia ogłoszenia (pkt 1);
- 2) zawiadamia na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu (pkt 2);
- 3) rozpatruje wnioski, o których mowa w pkt 1 (pkt 3);
- 4) sporządza projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (pkt 4);
- 5) uzyskuje od wojewódzkiej komisji urbanistyczno-architektonicznej opinię o projekcie planu (pkt 5);
- 6) występuje o opinię o projekcie planu do właściwych instytucji i organów, a także do wojewody, zarządów powiatów, wójtów, burmistrzów gmin i prezydentów miast położonych na terenie województwa oraz rządowych i samorządowych organów administracji publicznej na terenach przyległych do granic województwa oraz uzgadnia projekt z organami określonymi w przepisach odrębnych (pkt 6);
- 7) przedstawia projekt planu sejmikowi województwa do uchwalenia (pkt 8).

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlega okresowej ocenie. Zarząd województwa, co najmniej raz w czasie kadencji sejmiku, dokonuje przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, opracowuje raport o jego stanie w zakresie określonym w art. 39 ust. 3 upzp oraz sporządza ocenę realizacji inwestycji, o których mowa w art. 39 ust. 5 upzp, podlegającą zaopiniowaniu przez wojewódzką komisję urbanistyczno-architektoniczną. Wyniki tego

przeгляdu oraz raport jest przedstawiany sejmikowi województwa oraz (od dnia 1 stycznia 2013 r.) przekazywany do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego (art. 45 upzp). Termin dokonania uzgodnień albo przedstawienia opinii przez organy, o których mowa w art. 11 pkt 5 i 6 oraz art. 17 pkt 6 upzp, ustalany przez odpowiedni organ gminy lub województwa, nie może być krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni od dnia udostępnienia studium albo mpzp wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (art. 25 upzp), a w przypadku planu zagospodarowania przestrzennego województwa nie powinien być krótszy niż 40 dni od dnia udostępnienia projektu wraz z oceną oddziaływania na środowisko (art. 41 ust. 2 upzp). Organy dokonują uzgodnień w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 24 ust. 1 i art. 41 ust. 2 upzp).

Omawiane dokumenty planistyczne przyjmowane są przez organy stanowiące jst – rady gmin lub sejmiki wojewódzkie (art. 12, art. 20 i art. 42 upzp), a ich zmiana następuje w takim trybie, w jakim są one uchwalane (art. 27 i art. 42 ust. 3 upzp). Uchwałę o uchwaleniu pzp wraz z dokumentacją prac planistycznych marszałek województwa przekazuje wojewodzie (art. 42 ust. 2 upzp) w celu oceny zgodności z przepisami prawnymi oraz ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania w przypadku polityk, strategii, planów i programów

W przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 uuióś, organ administracji opracowujący projekt tego dokumentu niezwłocznie informuje Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tego dokumentu i przekazuje mu projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (art. 113 ust. 1 uuióś). Generalny Dyrektor, po uzyskaniu takiej informacji, ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia o tym państwo, na którego terytorium realizacja projektu dokumentu może oddziaływać, załączając do powiadomienia projekt tego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (art. 113 ust. 3 uuióś).

Organ administracji przeprowadzający strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko prowadzi, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, konsultacje z państwem, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 uuióś. Konsultacje dotyczą środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 115 ust. 1 uuióś), z tym że Generalny Dyrektor może przejąć prowadzenie tych konsultacji, jeżeli uzna to za celowe ze względu na wagę lub złożoność sprawy (art. 115 ust. 2 uuióś). W konsultacjach, o których mowa w ust. 1, uczestniczy Generalny Dyrektor, a w konsultacjach, o których mowa w ust. 2, organ administracji przeprowadzający strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

Wyniki konsultacji, o których mowa w art. 115, rozpatruje się przed przyjęciem dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47 (art. 116 ust. 1 uuióś), a przyjęcie dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie powinno nastąpić przed zakończeniem postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 116 ust. 2 uuióś).

Generalny Dyrektor przekazuje państwu uczestniczącemu w postępowaniu w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko dokument, o którym mowa w art. 46 lub 47, wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 (art. 117 uuióś).

Baza danych o strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi bazę danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, w tym danych o dokumentacji sporządzanej w ramach tych postępowań (art. 128 uuios) oraz udostępnia ją w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 25 ust. 1 pkt 2 uuios).

Organy właściwe do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko są obowiązane do corocznego przedkładania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w terminie do końca marca, informacji o prowadzonych strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko, niezbędnych do prowadzenia bazy danych, o której mowa w art. 128, w tym danych o dokumentacji sporządzanej w ramach tych ocen, za rok poprzedni. (art. 129 ust. 1 uuios). Szczegółowy zakres informacji o prowadzonych sooś, niezbędnych do prowadzenia ww. bazy danych, został określony w § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. *w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko*⁷³. Należy jednak podkreślić, że ww. uregulowania nie określiły skutków prawnych niewywiązania się z tego obowiązku.

Publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie

Organy administracji zobowiązane są na podstawie art. 22 ust. 1 uuios do prowadzenia publicznie dostępnych wykazów o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, które prowadzi się w formie elektronicznej i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 23 ust. 1 uuios). Wzór, zawartość oraz układ publicznie dostępnych wykazów danych o ww. dokumentach określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. *w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie*⁷⁴.

Rodzaje dokumentów, o których dane zamieszcza się w wykazach podany został w art. 21 ust. 2 uuios. W zakresie sooś dotyczy to takich dokumentów jak:

- pkt 2) projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 i 47 uuios, oraz projekty zmian w tych dokumentach, przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa;
- pkt 3) informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 48 ust. 1 uuios;
- pkt 4) informacje o stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 47 uuios;
- pkt 6) dokumenty, o których mowa w art. 46 i 47 uuios, wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 uuios, po ich przyjęciu;
- pkt 7) prognozy oddziaływania na środowisko;
- pkt 19) powiadomienia państwa, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 lub 47 uuios, o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

⁷³ Dz.U. z 2012 r., poz. 529.

⁷⁴ Dz.U. Nr 186, poz. 1249.

Umowy w sprawach zamówień publicznych

Realizacja zadań w zakresie przeprowadzania postępowań wiąże się niejednokrotnie z zamawianiem usług w trybie zamówienia publicznego, które przepisy reguluje ustawa – Prawo zamówień publicznych⁷⁵.

Umowy w sprawach zamówień publicznych, zwane dalej „umowami” zawiera się w formie pisemnej (art. 139 ust. 2 Pzp) i na czas oznaczony (art. 142 ust. 1 Pzp). W postanowieniach umowy nie można dokonywać istotnych zmian w stosunku treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany (art. 144 ust. 1 Pzp).

Zgodnie z art. 147 ust. 1 i 2 Pzp Zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zwanego dalej „zabezpieczeniem”, które służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Formy wnoszenia zabezpieczenia, jego wysokości oraz zwrotu określone zostały w art. 148–151 Pzp.

---

⁷⁵ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.).

5.2. Wykaz aktów prawnych i bibliografii dotyczących kontrolowanej tematyki

1. Konwencja sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska – Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706.
2. Konwencja sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym – Dz.U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110.
3. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG – Dz.U.UE L 41 z 14.02.2003, s. 26.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko – Dz.U.UE L 197 z 21.07.2001, s 30.
5. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz.U.UE L 206 z 21.05.1992, s. 7 z późn. zm.
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.
7. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz.U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa – Dz.U z 2015 r., poz. 1392 z późn. zm.
9. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego – Dz.U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.
10. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych – Dz.U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.
11. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych – Dz.U. z 2014 r., poz. 1182 z późn. zm.
12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – Dz.U. Nr 164, poz. 1587.
13. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – Dz.U. Nr 118, poz. 1233.
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie – Dz.U. Nr 186, poz. 1249.
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – Dz.U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu informacji o prowadzonych ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko – Dz.U. z 2012 r., poz. 529.
17. K. Gruszecki – Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz, wyd. 2, Wrocław 2009.

18. M. Bar, J. Jendrońska – Komentarz do niektórych przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, LEX/el/, 2014.
19. Postępowania administracyjne w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zeszyt metodyczny nr 1 GDOŚ, Warszawa 2009.
20. Zmiany w postępowaniach administracyjnych w sprawach ocen oddziaływania na środowisko. GDOŚ Warszawa 2011.
21. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym. Praca zbiorowa na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu. Poznań 2012.
22. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko – przewodnik po rozporządzeniu Rady Ministrów. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 2011.

5.3. Wykaz skontrolowanych podmiotów oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły w nich kontrole

Lp.	Skontrolowana jednostka	Uczestnik kontroli
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Departament Środowiska
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu	
3.	Urząd Miasta Bydgoszczy	
4.	Urząd Miasta Włocławek	
5.	Urząd Miejski w Brodnicy	
6.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku	Delegatura NIK w Białymstoku
7.	Urząd Gminy Kolno	
8.	Urząd Gminy w Bakalarzewie	
9.	Urząd Miejski w Drohiczyne	
10.	Urząd Miejski w Suwałkach	Delegatura NIK w Lublinie
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	
12.	Urząd Gminy Biała Podlaska	
13.	Urząd Miasta Biłgoraj	
14.	Urząd Miasta Puławy	
15.	Urząd Miejski w Zwierzyńcu	Delegatura NIK w Gdańsku
16.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	
17.	Urząd Gminy Kościerzyna	
18.	Urząd Gminy w Stegnie	
19.	Urząd Miasta Gdynia	Delegatura NIK w Opolu
20.	Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim	
21.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	
22.	Urząd Gminy w Łambinowicach	
23.	Urząd Gminy w Łubnianach	Delegatura NIK w Warszawie
24.	Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim	
25.	Urząd Miejski w Kluczborku	
26.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Delegatura NIK w Warszawie
27.	Urząd Gminy w Łącku	
28.	Urząd Miejski w Mszczonowie	
29.	Urząd Miejski w Radomiu	
30.	Urząd Miejski w Wyszowie	

5.4. Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność oraz ocena tej działalności w wystąpieniu pokontrolnym

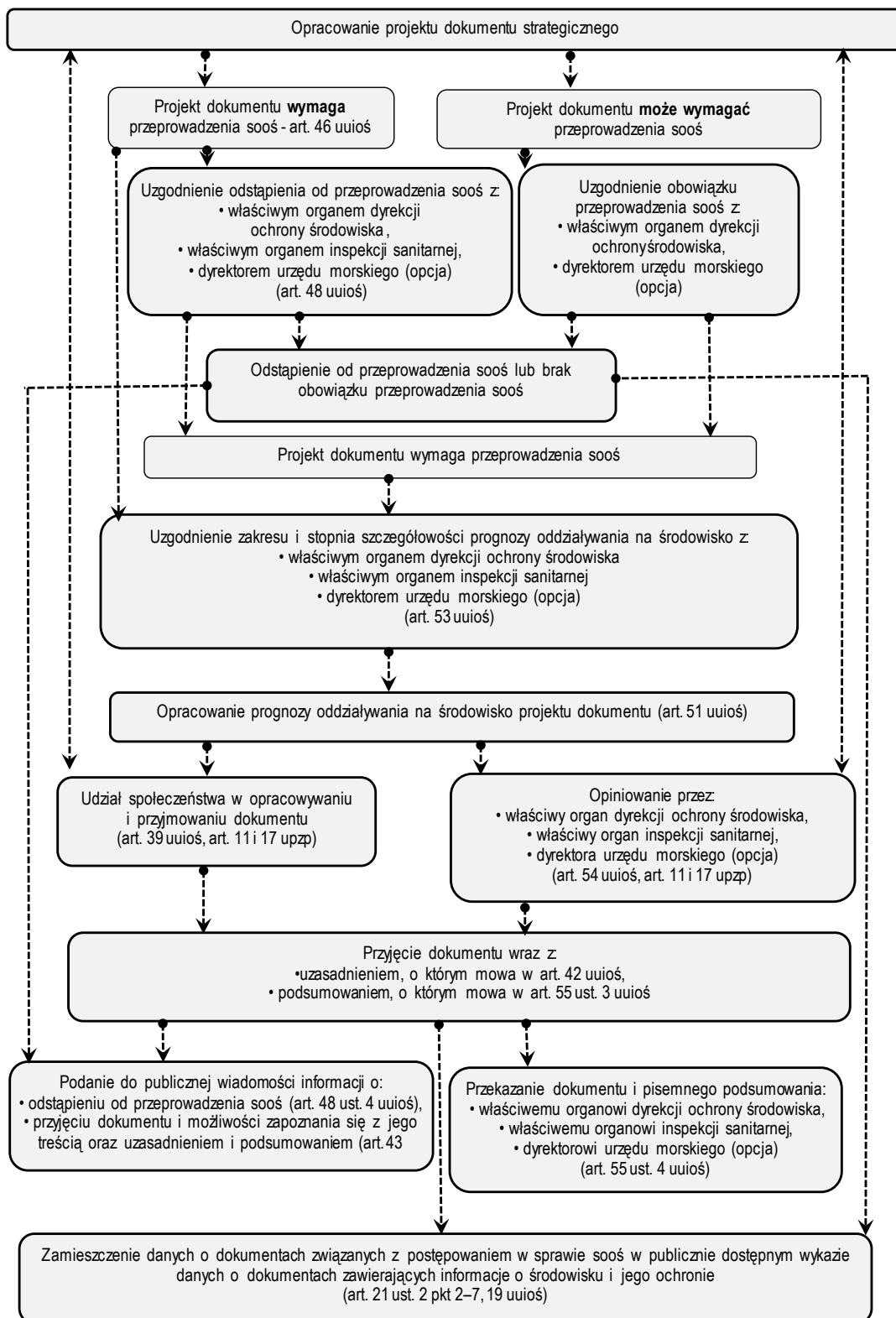
L.p.	Jednostka kontrolowana	Imię, nazwisko i stanowisko kierownika jednostki kontrolowanej w badanym okresie	Ocena kontrolowanej działalności w wystąpieniu pokontrolnym*
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Michał Kięlsznia – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Ocena opisowa
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu	Piotr Całbecki – Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Ocena opisowa
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	Sławomir Sosnowski – Marszałek Województwa Lubelskiego; poprzednio Marszałkiem Województwa Lubelskiego był Krzysztof Hetman	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
4.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Andrzej Buła – Marszałek Województwa Opolskiego; poprzednio Marszałkiem Województwa Opolskiego był Józef Sebesta	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
6.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku	Mieczysław Kazimierz Baszko – Marszałek Województwa Podlaskiego; poprzednio Marszałkiem Województwa Podlaskiego był Jarosław Dworzański	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	Mieczysław Struk – Marszałek Województwa Pomorskiego	Ocena opisowa
8.	Urząd Miasta Biłgoraj	Janusz Roslan – Burmistrz Miasta Biłgoraj	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
9.	Urząd Miasta Bydgoszczy	Rafał Bruski – Prezydent Miasta Bydgoszczy	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
10.	Urząd Miasta Gdynia	Wojciech Szczurek – Prezydent Miasta Gdyni	Ocena opisowa
11.	Urząd Miasta Puławy	Janusz Grobel – Prezydent Miasta Puławy	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
12.	Urząd Miasta Włocławek	Marek Wojtkowski – Prezydent Miasta Włocławek	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
13.	Urząd Miejski w Brodnicy	Jarosław Radacz – Burmistrz Brodnicy	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
14.	Urząd Miejski w Drohiczynie	Wojciech Borzym – Burmistrz Drohiczyna	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
15.	Urząd Miejski w Kluczborku	Jarosław Kielar – Burmistrz Kluczborka	Negatywna
16.	Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim	Artur Kotara – Burmistrz Lewina Brzeskiego	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
17.	Urząd Miejski w Mszczonowie	Józef Grzegorz Kurek – Burmistrz Mszczonowa	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości

L.p.	Jednostka kontrolowana	Imię, nazwisko i stanowisko kierownika jednostki kontrolowanej w badanym okresie	Ocena kontrolowanej działalności w wystąpieniu pokontrolnym*
18.	Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim	Jacek Michalski – Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
19.	Urząd Miejski w Radomiu	Radosław Witkowski – Prezydent Miasta Radomia; poprzednio Prezydentem Miasta Radomia był Andrzej Kosztowniak	Ocena opisowa
20.	Urząd Miejski w Suwałkach	Czesław Renkiewicz – Prezydent Miasta Suwałk	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
21.	Urząd Miejski w Wyszku	Grzegorz Nowosielski – Burmistrz Wyszku	Ocena opisowa
22.	Urząd Miejski w Zwierzyńcu	Jan Skiba – Burmistrz Zwierzyńca	Ocena opisowa
23.	Urząd Gminy w Bakałarzewie	Tomasz Naruszewicz – Wójt Gminy Bakałarzewo; poprzednio Wójtem Gminy był Adam Szymański	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
24.	Urząd Gminy Biała Podlaska	Wiesław Panasiuk – Wójt Gminy Biała Podlaska	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
25.	Urząd Gminy Kolno	Józef Bogdan Wiśniewski – Wójt Gminy, poprzednio Wójtem Gminy był Tadeusz Klama	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
26.	Urząd Gminy Kościerzyna	Grzegorz Piechowski – Wójt Gminy Kościerzyna	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
27.	Urząd Gminy w Łambinowicach	Tomasz Włodzimierz Karpiński – Wójt Gminy Łambinowice	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
28.	Urząd Gminy w Łącku	Zbigniew Białecki – Wójt Gminy Łąck	Negatywna
29.	Urząd Gminy w Łubnianach	Krystian Baldy – Wójt Gminy Łubniany	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości
30.	Urząd Gminy w Stegnie	Ewa Dąbska – Wójt Gminy Stegna	Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości

* Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

5.5. Schemat procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś)

5.6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Środowiska
8. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
9. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
10. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
11. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
12. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
13. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
14. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
15. Senacka Komisja Środowiska
16. Senacka Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej
17. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
18. Główny Inspektor Sanitarny
19. Marszałkowie województw
20. Starostowie, wójtowie, burmistrzowie oraz prezydenci miast – drogą elektroniczną